

Jätkusuutlik Hiiumaa

Hiiumaal valminud Kiigiku kiikedes kiiguvad lapsed üle maailma

„Jätkusuutlik Hiiumaa“ on artiklisari, kus tutvustame UNESCO programmialal „Inimene ja biosfäär“ toimetavaid Hiiumaa ettevõtteid, kes majandavad saare hoitud elukeskkonnas loodusega kooskõlas.

Ettevõtlik hiidlane Häli-Herta Haavapuu valmistas esimese Kiigiku kiige 2016. aasta augustis. Nüüd valmistavad tema kiiged rõõmu lastele üle maailma.

„Nagu ikka saab enamik häid asju alguse otsesest vajadusest ning asjaolust, et turul polnud meile sobivad tooted. 2016. aasta augustis sündis esimene n-ö Kiigik ehk kangast beebikiik minu oma lapsele,“ rääkis Häli-Herta. Tema vanem poeg oli toona aastane ja talle meeldis väga kiikuda. Häli-Hertal oli hea laps vahel kiikuma panna, et ka endal käed korraks vabaks saada. „Mind nii väga häiris erk-kollane plastmassist kiik keset tuba ning ka lapsel ei tundunud seal sees väga mugav olevat – pidin kogu aeg patju pehmenemiseks panema.“ Nii saigi Kiigiku tootearendus alguse.

Kuna Häli-Herta ja ka tema laps olid lõpp-produkti väga rahul, teadis ta kohe, et peab ka teistele lastele neid tegema hakkama: „Sealt edasi läks kõik kuidagi väga loomulikult ning usun, et tegin asja väga õigel ajal, kuna Eestis sarnaseid tegijaid veel väga polnud.“

Kasutab kohalike meistrite teenust

Ühe kiige tootmine on üsnagi mahukas ning sellesse on koos Häli-Hertaga kaasatud koguni neli töötajat. „Kuna mina üksi ilmselgelt ise kõike ei jõua ega suudagi, siis kasutan kohalike meistrite teenust,“ märkis ta. Puidust osad valmistab kohalik Hiiumaa puidumeister, suurema osa õmblustööst teeb väga osav õmbleja ning puitu viimistleb ja värvib Häli-Herta ema. „Üldine tootmisprotsess ongi selline, et puidumeister teeb pulgad valmis, siis viin need värvimisse ja toon jälle oma vabrikusse tagasi. Kiige istumisosad ja padjad teeb õmbleja valmis ning köied lõikan ise kõik ükshaaval trumli pealt paraja pikkusega ning kinnitan karabiinid külge. Kokku panen iga kui viimse kiige ise. Mina ise olenki kvaliteedikontroll, et kõik oleks alati sama standardi järgi,“ kirjeldas Häli-Herta.

Häli-Herta teeb üksi kõi-

Kui algul käis kogu Kiigiku tootmine Häli-Herta kodus, siis 2019. aastal üüris ta ruumid, kus tootmist edasi viia

ke, mis seotud turunduse ja klientidelt tellimuste võtmisega. „Samas on mul näiteks raamatupidaja ning kodulehe haldaja, sest olen seda meelt, et igaüks peaks jääma oma liistude juurde. Ka nemad on hiidlased.“

Aastatega palju arenenud

Viimase paari aastaga on Kiigik väga palju arenenud. Algul käis kogu tootmine Häli-Herta kodus, kuid 2019. aastal üüris ta ruumid, kus tootmist edasi viia: „Peale seda olen lõpuks saanud öelda, et ma nüüd lähen siis tööle. Varem kõike kodus tehes olingi kogu aeg selle sees ja iga nurga pealt vaatas töö otsa.“

Edasimüüjad Kiigiku ise leidnud

Kiigiku kiikedel kiiguvad lapsed üle maailma. Häli-Herta sõnul tehakse väga palju tellimusi välismaale Etsy platvormi kaudu ning samuti on Instagrami kanal, kust välismaalased Kiigiku leiavad. Kõige rohkem Etsy tellimusi tehakse USAst ja Kanadast, lisaks ka Prantsusmaalt, Inglismaalt ja Saksamaalt. Eksotilisemad paigad, kuhu on Häli-Herta oma kiikesid saatnud, on näiteks Katar, Mehhiko, Taiwan, Tšiili, Malaisia ja Dubai.

„Kuna ma ei leia ise kõige muu kõrvalt aega, et otsida edasimüüjaid, siis praegused edasimüüjad on kõik mind ise leidnud. Kiigiku kiiged on müügil mõnes Eesti poes ning samuti on kaks edasimüüjat

Austraalias. Kõik nad on ise tulnud ja küsinud, kas on võimalik edasi müüa,“ rääkis ta.

Oma aja peremees

Küsimusele, kuidas Häli-Hertal kahe väikese lapse kõrvalt oma ettevõttele aega jääb, vastas ta, et tegelikult eriti ei jäägi. „Ma ei ole kunagi Kiigikule 100% pühendunud olnud, sest

mul on ka mõned muud huvid, millest praegu ei ole võimalik loobuda. Pigem olen hoidnud madalat profiili ja vaikset toimetanud,“ tõdes ta.

Esimestel tegutsemisaastatel ei kasutanud ta ühtegi turunduskanalit peale Facebooki ja Instagrami. „Nimetan Kiigikut naljatades oma kolmandaks lapseks, sest ta on

lihtsalt mu laste kasvatamise kõrvalt kasvanud.“

Kui Häli-Herta tunneb, et vajab puhkust, siis ta lihtsalt püüab Kiigikuga sotsiaalmee-dias ja mujal turunduskanalites väga tagasihoidlikult toimetada: „Kuid kui jällegi on tunne, et nüüd võiks natuke tööd teha, siis panen turunduskanalid tööle ja taas tuleb veidi rohkem tellimusi.“

Häli-Herta sõnul on oma aja peremees olla tänuväärne. Sellegipoolest tuleb ka pikale veninud tööpäevi ja magamata öid aeg-ajalt ette, kuid mitte kogu aeg. „Eks see ole selline pidev prioriteetide paikaseadmine,“ märkis ta ja lisas, et mainimata ei saa jätta ka taustajõude. Kõige suuremaks abiks on ema, kes aitab palju – lisaks kõigele muule ka laste hoidmisega. Ka Häli-Herta elukaaslane ja õde aitavad nõu ja jõuga alati nii palju kui suudavad: „Abi tuleb osata küsida ja vastu võtta, kõike ei peagi üksi jõudma.“

Alati suurelt unistanud

Häli-Herta on Kiigiku puhul alati suurelt unistanud ning 2019. aasta lõpuks sai ka väga palju soovitud ära tehtud. 2019. aastast kannab Kiigik ka Hiiumaa rohelist märki. „Praegu tunnen, et kui kuskile areneda, siis oleks kõrvale vaja usaldusväärset ja hakkajat äripartnerit, sest ühe inimese jaoks oleks kõike lihtsalt palju.“ Ta, et see inimene on kuskil olemas ning tuleb tema elu täpselt siis, kui on õige aeg.

Rõõmus klient Kiigiku kiiges. Fotod: erakogu

SÜNDINUD UUED VALLAKODANIKUD

Siena Marie Nõmmik
Maru Preobraženski
Gustav Kookmaa
Frank-Lucas Olev
Luca Parrucci
Elon Laurent Andressel
Chris Tärk
Jete-Liise Rünt

Õnnitleme vanemaid!

Kohalikud teed raskeveokitele suletud

1. märtsil sulges vallavalitsus kohalikud teed üle 3,5 tonni teljekoormusega veokitele.

Erandkorras on vedu lubatud vedaja taotluse ja garantiikirja alusel Hiiumaa vallavalitsuse väljantud eriloaga. Eriloaga sätestatakse vedaja kohustus pärast veo lõppemist teekatte taastada vähemalt enne loa saamist fikseeritud seisukorda. Loa saab taotleda kohalikust osavallast või e-posti teel valitsus@hiiumaa.ee. Veo eriloa taotluse blanketi leiab valla veebilehelt.

Piirangud ei laiene operatiivsoodukitele, tee hoolduse või remondiga seotud masinatele, põllumajandustehnikale, poebussile, piimaautole ja jäätmeveofirmade prügiautole.

Piirangud lõppevad plaani kohaselt 15. aprillil 2021.

Mida teha, kui leiad surnud linnu?

Eestis on teateid lindude gripi juhtumitest. Kui leiate hukkunud veelinde (haned, luiged), hulganisti surnud metslinde või röövlinnu (kullid, kotkad) korjuse, palume sellest teavitada, helistades infotelefonil 605 4767 või riigiinfo telefonil 1247. Kindlasti ei tohiks ise linde kokku koguda aega neid kuhugi toimetada, sellega võite viiruse levikut suurendada. Vajaduse korral võtab amet ka proovid.

Kodulinna surmast teatada veterinaararstile, kellelt saab edasisuunised.

Uued nimed: Sõru jahisadam ja Kalana jahisadam

Kohanimeseaduse § 6 lõike 8 ja SA Hiiumaa Sadamad taotluse alusel avalikustab Hiiumaa vallavalitsus Sõru väikelaevasadama ja Ristna jahisadama nimede muutmise korralduste eelnõud ning teatab, et Sõru väikelaevasadama uus nimi saab olema Sõru jahisadam ja Ristna jahisadama uus nimi Kalana jahisadam.

Korralduste eelnõudega Sadama kohanime muutmise (Sõru väikelaevasadam) ja Sadama kohanime muutmise (Ristna jahisadam) saab tutvuda Hiiumaa valla veebilehel: Valdkonnad > Ehitus ja planeerimine > Kohanime määramine.

Vallavalitsuse istungitelt

○ Otsustati korraldada rahvusvahelise osadeks jaotatud hankemenetlusena Hiiumaa spordikeskuse sisustuse ostmise riigihange.

○ Otsustati korraldada avatud hankemenetlusega Tuuletorni boolingu seadmete, mänguradade ning haldussüsteemi ostmise, paigalduse ja töösse rakendamise riigihange.

○ Vallavalitsus arutas põhimäärust, millega asutatakse Hiiumaa valla osutatavate teenuste ja toetuste taotluste esitamise ja menetlemise andmekogu ja kehtestatakse andmekogu pidamise kord. Andmekogu eesmärgid on parendada Hiiumaa valla taotluste esitamise ja menetlemise protsessi, luua taotluste elektroonilise vastuvõtmise ja menetlemise keskkond, tõhustada vallavalitsusesisest asjakohast infovahetust, võimaldada standardsete andmevahetusprotokollide abil vahetada andmekogu andmeid riigi andmekogudega, tagada Hiiumaa valla eelarvest antavate toetuste sihtotstarbelise kasutamise kontroll ja aruandlus ning pidada arvestust esitatud taotluste ja taotlejatele antud toetuste üle. Otsustati kinnitada andmekogu põhimäärus.

○ Nimetati ASi Kärkla Veevärk aksionäride üldkoosolekul Hiiumaa valla nimel aksionäriõigusi teostavaks isikuks vallavanema asendaja Hergo Tasuja.

○ Otsustati lasta vallavanema asendajal Hergo Tasujal kui ASis Kärkla Veevärk Hiiumaa valla nimel aksionäriõigusi teostaval isikul teha aksionäride üldkoosolekule ettepanek kutsuda Hiiumaa valla esindajana nõukogu liikme kohalt tagasi Lauri Preimann ning esitada nõukogu liikme kandidaadiks Toomas Vannas. Samuti teha aksionäride üldkoosolekule ettepanek esitada nõukogu liikme kandidaadiks Argo Valgma.

○ Otsustati kutsuda tagasi SA Kärkla Kirik nõukogu liikme kohalt Lauri Preimann ja nimetada nõukogu liikmeks Hergo Tasuja.

○ Kinnitati Rudolf Tobiase nimelise Kärkla muusikakooli hoolekogu koosseis: õpetajate esindajad Raili Kaibald, Siim Liik, õpilaste esindaja Arabela Mürk, lapsevanemate esindaja ja hoolekogu esimees Ants Vahtsas, Hiiumaa vallavolikogu esindaja Toomas Kokovkin, Kärkla osavallakogu esindaja Liis Soonik ja Hiiumaa vallavalitsuse esindaja Anu Tammeauru.

○ Kinnitati Käina raamatukogu nõukogu liikmeteks lugejate esindaja Ene Tisler, lasteaia esindaja Külli Võsa, Männamaa teeninduspunkti lugejate esindaja Ester Teppart, Hiiumaa vallavolikogu esindaja Aira Toss, osavallakogu esindaja Jana Uskari ja osavallavalitsuse esindaja Heli Tuisk.

○ Sõru muuseumi direktoriks

alates 1. aprillist 2021 kinnitati Frank Lukk.

○ Elamuskeskuse Tuuletorn ronimisseina töö korraldatakse ümber. Ronimisteenuste juhi ametikoht asendatakse vanemronimisinstruktori ametikohaga, kellel on ka teised tööülesanded. Kinnitati elamuskeskuse Tuuletorn töötajate koosseis alates 10. märtsist: juhataja, teenindusjuht, vanemronimisinstruktor, ronimisinstruktor, peakokk, kokk, klienditeenindaja (3,5 töökohata), turundus- ja programmijuht, puhastusteenindaja – kokku 11,5 töökohta.

○ Emmaste vaba aja keskuse töökorralduses on kaks muudatust, mis võimaldavad töö kvaliteeti parandada ja samas ei ületata muudatusega praeguseid majanduskulusid: koristaja ametinimetuse ajakohastatud majaperenaiseks ning töökoormust on suurendatud ühe koha võrra, sporditöö koordinaator-noortejuhi töökoha asemel on sporditöö koordinaator (0,5) ja noortejuht (0,5). Kinnitati Emmaste vaba aja keskuse koosseis: juhataja, noorsootöötaja, sporditöö koordinaator (0,5), maja perenaine (1,75), noortejuht (0,5), ringijuhendaja (0,5).

○ Otsustati sulgeda Hiiumaa valla territooriumil Pühalepa, Käina, Emmaste ja Kõrgessaare osavalla maanteed liiklemiseks üle 3,5 tonni teljekoormusega raskeveokitele 1. märtsist 15. aprillini. Erandkorras on vedu lubatud vedaja taotluse ja garantiikirja alusel Hiiumaa vallavalitsuse väljaantud eriloaga. Loa saab taotleda kohalikust osavallast või e-posti teel valitsus@hiiumaa.ee.

○ Kehtestati valla hallatavatele asutustele suusaradade ettevalmistamise hinnad väljaspool Paluküla terviseradade: suusaradade ettevalmistamine mootorsaaniga 20 eurot/tund ja saani transpordialates Paluküla tervisespordikeskusest 0,50 eurot/km.

○ MTÜ Seikluspunkt esindaja Ulvi Samm esitas tegevusloa taotluse, et korraldada projektlaager. Ühte vahetust oodatakse osalema kuni 30 noort vanuses 7–16 aastat. Anti luba korraldada MTÜ Seikluspunkt projektlaager 13.–18. juunil ja 22.–27. augustil 2021 Sääre küla Põhja-Tooma talus. Luba kehtib juhul, kui epidemioloogiline olukord seda võimaldab.

○ Anti luba Hiiumaa Jooksugrupile korraldada 14 Paluküla suusasõit 27. veebruaril kell 11.30–14 Paluküla suusasõidu Paluküla terviserajal ja Kärkla–Paluküla kergliiklustee kõrval asuval suusarajal

○ Lasteaia Vigri töötajal on fikseeritud lähikontakt Covid-19 haigestunuga, mistõttu on lasteaia üks rühm olnud suletud eneseisolatsiooni tõttu. Otsustati, et lasteaia Vigri ei esitata lasteaia osalustasu arveid Kala-keste rühmas 13.–21. jaanuarini 2021 kaheksa päeva eest.

○ Vabastati korraldatud jäätmeveoga liitumisest üks kinnistu Kärdlas, üks Emmaste ja üks Käina osavallas. Jäätmevaldaja vabastamine korraldatud jäätmeveoga liitumisest on erandlik ja saab põhineda seadusest tuleneval alusel.

○ Jäätmeseaduse kohaselt loetakse jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveoga liitunuks elu- või tegevuskohajärgses jäätmeveo piirkonnas ning seda sõltumata sellest, kas jäätmevaldaja elab või tegutseb asjaomasel kinnistul. Jäätmeseadus sätestab, et kui kohaliku omavalitsuse üksus on veendunud, et kinnistul ei elata või kinnistut ei kasutata, võib ta jäätmevaldaja erandkorras vabastada tema taotluse alusel teatud tähtajaks korraldatud jäätmeveoga liitumisest. Sama põhimõtet on korratud Hiiumaa jäätmehoolduseeskirjas.

○ Perioodiliselt kasutatava kinnistu puhul saab korraldada jäätmevedu ka selliselt: 1) ühismahuti kasutamiseiga: osavallavalitsusele esitatakse avaldus, et jäätmemahutit kasutatakse kellegagi ühiselt või ühist mahutit kasutatakse oma Hiiumaal asuvate kinnistutega; 2) ettemakstud jäätmekotiga: ASilt Eesti Keskkonnateenused saab osta 150-liitrise kotti, mis viiakse ära kokkulepitud graafiku alusel; 3) muutes Keskkonnateenusega sõlmitud lepingu väljaveo graafikut vastavalt jäätmete tekkimise perioodile, nt suviti. Kui kinnistu omanikul on probleeme oma jäätmete jäätmeveoautole üleandmisega, sest auto kinnistule ei pääse, siis saab kasutada 150-liitrise jäätmekoti tasuta teenust. Ettemakstud jäätmekoti kasutajad sõlmivad tavapärase jäätmeveoteenuse osutamise lepingu lisa, milles märgitakse konteineri liigiks ettemakstud jäätmekott, lepatakse kokku kottide arv, üleandmise koht ja veograafik.

○ Vallavalitsus otsustas korraldatud jäätmeveoga liitumisest mitte vabastada ühe Kõrgessaare ja ühe Käina osavalla kinnistu. Täpsustamisel selgus, et mõlemat kinnistut kasutatakse suveperioodil.

○ Vallavalitsus kiitis heaks kuus hajaasustuse programmi projekti aruannet.

○ Määrati Hiiumaa vallavalitsuse kaudu ajutisel eestkostel oleva inimese eestkostjaks järgmiseks kuueks kuuks vallavalitsuse sotsiaaltööspetsialist Kairi Priit.

○ Moodustati Hiiumaa valla sotsiaalvaldkonna arengukava komisjon: esimees Kairi Lõppe ja liikmed Pirje Lehtmaa, Riina Tamm, Liisi Mäeumbaed, Riho Rahuoja, Tiia Laanejõe ja Eve Voogla.

○ Kinnitati sotsiaalvaldkonna arengukava menetlemise ajakava selleks aastaks: • 18. veebruaril arengukava algatamine volikogus. • 3. märtsil komisjoni koosseisu ja ajakava kinnitamine vallavalitsuses.

• 15. märtsist 23. aprillini komisjoni töökoosolekud: töökorralduse kokkuleppimine, lähtematerjalide ülevaatamine ja arutelu. • 8. märtsist 9. aprillini avalik ideekorje, sh küsitakse sisendit sidusgruppidele: osavallakogudelt, hallatavatelt asutustelt, valla asutatud juriidilistelt isikutelt ja koostööpartneritelt. Komisjoni esimees teeb sisendit kokkuvõtte ja annab selle komisjonile. • 1.–16. aprillil avalikud arutelud, sh ideekorje. • 19. aprillist 1. juunini valdkondliku arengukava eelnõu projekti koostamine. • Juunis–juulis arengukava eelnõu projekti avalikustamine valla veebilehel vähemalt kahe nädala jooksul kirjalike ettepanekute esitamiseks. • 1.–30. augustil avalikustamise perioodil laekunud kirjalike ettepanekute koondamine. • 1.–30. augustil avalikud arutelud kirjalike ettepanekute arutamiseks osavaldades koos osavallakogude koosolekutega. • 1.–23. septembril pärast avalikke arutelusid kujundab valitsus seisukoha ettepanekute kohta ja koostab lõpliku arengukava eelnõu projekti. • 6. oktoobril arengukava eelnõu lõpliku projekti esitamise osavallakogudele. • 11.–31. oktoobril osavallakogude koosolekul arengukava eelnõule heakskiidu saamiseks. • 18. novembril eelnõu menetlemine vallavolikogus: esimehe lugemine. • 16. detsembril eelnõu menetlemine vallavolikogus: teine lugemine.

○ Anti projekteerimistingimused: • Lepiku küla Tatika kinnistule abihooned projekteerimiseks; • Pärna küla Kibuste kinnistule abihooned projekteerimiseks; • Aruküla Vana-Veski katastriüksusele detailplaneeringu kohustuse puudumisel uue elamu püstitamiseks; • Suureranna küla Suvenõmme maaüksusele olemasoleva hoonestuse vahele uue eluhoone ja seda teenindava abihooned püstitamiseks; • Metsaküla Põlluotsa maaüksusele elamu ja abihooned püstitamiseks; • Luguse küla Pendi-Villemi maaüksusele elamu püstitamiseks.

○ Vallavalitsusele on esitatud taotlus Hausma küla Lennuki katastriüksuse detailplaneeringu algatamise kohta eesmärgiga jagada katastriüksus neljaks elamukrundiks ning määrata kruntidele ehitusõigus elamu ja abihoonete rajamiseks. Algatati Hausma küla Lennuki kinnistu detailplaneeringu koostamine.

○ Pikendati vallavalitsuse 10. veebruari 2021 toimingule ehk väljaandmise teatisele nr 2111201/01297 esitatud vaide läbivaatamise tähtaega 11. aprillini 2021.

○ Kinnistu omanik esitas 22. veebruaril 2021 oma kinnistu piirile piirdeaia rajamise ehitusteatise. Ehitusteatise

võttis omavalitsus menetlusse 5. märtsil 2021. Ehitisregister menetles teatise automaatselt 10 päeva tähtaja saabudes ja kandis ehitise registrisse 6. märtsil 2021. Olukorra keerkuse tõttu ei jõudnud omavalitsus selleks hetkeks veel teatise sisuliselt tegeleda ning vajalikke arvamusi koguda. Otsustati tunnistada ehitusteatis nr 2111201/01723 kehtetuks.

○ AS Kärkla Veevärk esitas taotluse eraldada Rõõsna reoveepuhastile täiendav maa: ettevõtte soovib võtta kasutusele Rõõsna reoveepuhasti kinnistuga piirneva ala Hausma külas Rõõsnametsa katastriüksusel, et ladustada mudapoldrites valminud setet. Täiendav maaala on vajalik, sest reoveepuhasti territooriumile takistab platsi rajamist looduskaitseline piirang (looduskaitseala taim harilik käoraamat) ja muinsuskaitseline piirang (suruaed). Samuti puudub piisav maaala. Anti ASile Kärkla Veevärk otsustuskorras viieks aastaks tasuta kasutusse ligikaudu 5300 m² suurune maatükk vallale kuuluvast Rõõsnametsa kinnistust.

○ Määrati Hiiumaal asuvate ehitiste aluse ja ehitiste teenindamiseks vajaliku maa suurus ja piirid, lähiaadressid ja sihtotstarbed: Heltermaa küla Kalamehed – tootmismaa, Pilpa küla Metsa tn 64a – elamumaa, Metsa tn 51 – elamumaa, Metsa tn 53 – tootmismaa, Kärkla linna Pae tn 7 – transpordi- ja ärimaa, Hiiu tn 9 – ärimaa, Liiva tn 34 – tootmismaa, Metsa tn 18a – tootmismaa, Rookopli tn 14a – tootmismaa, Kõrgessaare aleviku Ninametsa tee – transpordimaa, Lauka küla Kuuri – elamumaa.

○ Määrati Hiiumaal asuva maa lähiaadress ja sihtotstarve: Pilpaküla Teeääre – sihtotstarbeta maa, Sakla küla Kullipesa – sihtotstarbeta maa, Kärkla linna Nuutri jõgi L5 – üldkasutatav ja veekogude maa, Sõnajala tn 13b – maatulundusmaa, Seene tn 5 – sihtotstarbeta maa, Sõnajala tn 2a – üldkasutatav maa, Kraavi tn 2a – üldkasutatav maa, Vesiroosi tn 1 – üldkasutatav maa, Nõmme tn 19 – sihtotstarbeta maa, Liiva tn 20 – sihtotstarbeta maa, Nõmme tn 27a – üldkasutatav maa, Tormi tn 2a – elamumaa, Kõrgessaare aleviku Nõmmerga lautrikoht – üldkasutatav maa, Sadama tee 7 – üldkasutatav maa, Sadama tee L2 – transpordimaa, Sadama tee L3 – transpordimaa, Lauka küla Peatuse – üldkasutatav ja transpordimaa, Emmaste Peatuse – transpordi- ja maatulundusmaa, Pärna Muusaali – ühiskondlike ehitiste maa, Laartsa küla Laeva – sihtotstarbeta maa, Esikülas Esiküla peatus – transpordimaa, Käina aleviku Sõpruse peatus – transpordi- ja üldkasutatav maa, Mäe tn 1a – üldkasutatav maa, Nõmme tee 2 – üldkasutatav maa, Mäeküla Mäe tn 6 – maatulundusmaa, Ristivälja küla Tiigi – maatulundusmaa, Nõmme küla – Siili, Männamaa küla – Siilu.

○ Otsustati mitte nõustuda maaüksuste munitsipaalomandisse andmisega Hausma külas, Kärkla linnas, Kõrgessaare

re alevikus Paope külas, Männamaa külas ja Käina alevik.

○ Otsustati teha ettepanek lubada Kärkla Väike-Liiva tn 3 katastriüksuse (994 m²) ja Paope küla aadressita katastriüksuse (20501:001:1245, 547 m²), Käina aleviku Viire põik T2 (91 m²) ja Männamaa küla Puistu katastriüksuse (1039 m²) maa erastamiseks kinnisasjaga liitmiseks sobiva iseseisva kasutusvõimaluseta maana.

○ Teha ettepanek anda Hiiumaa valla munitsipaalomandisse katastriüksused ning määrata lähiaadress ja sihtotstarve: Käina aleviku Luige tn 2a sihtotstarbeta maa ja Kõmmuselja küla Muuluka – mäetööstus- ja maatulundusmaa.

○ Nõustuti riigi omandisse jätmisega riigi maareservina ning määrata maaüksuse lähiaadress ja sihtotstarve alljärgnevalt: Hausma küla Künka – elamumaa, Vahtra – elamumaa, Kivikangru – elamumaa, Tiigi – elamumaa, Teenurga – elamumaa, Hiieasaare küla Nurga – maatulundusmaa, Lõuna-Selgrahu – sihtotstarbeta maa, Põhja-Selgrahu – sihtotstarbeta maa, Kesk-Selgrahu – sihtotstarbeta maa, Kukka küla Kõveriku – maatulundusmaa, Kakralaiu – sihtotstarbeta maa, Kuri küla Kadakarahu – sihtotstarbeta maa, Nõmba küla Kuuse – maatulundusmaa, Siilu – maatulundusmaa, Udu – maatulundusmaa, Paluküla Rändrahnu – maatulundusmaa, Partsi küla Sõra – maatulundusmaa, Pilpaküla Lodjumetsa – sihtotstarbeta maa, Pühalepa-Harju küla Kõlujõe – maatulundusmaa, Suuremõisa küla Haki – maatulundusmaa, Kaarna – maatulundusmaa, Suuremõisa jõgi – maatulundusmaa, Vahtrepa küla Helilo – maatulundusmaa, Pangaaluse – maatulundusmaa, Eerikulaiu – maatulundusmaa, Valipe küla Tuuka – maatulundusmaa, Kärkla Nõmme tn 14a – sihtotstarbeta maa, Käina mnt 27 – sihtotstarbeta maa, Kõrgessaare mnt 6a – sihtotstarbeta maa, Metsa tn 24 – sihtotstarbeta maa, Rookopli tn 24a – üldkasutatav maa ja ärimaa, Ümarmäe tn 1a – sihtotstarbeta maa, Sõnajala tn 13c – sihtotstarbeta maa, Alato tn 13 – maatulundusmaa, Silla – sihtotstarbeta maa, Kõrgessaare aleviku Rannametsa – maatulundusmaa, Vahe – sihtotstarbeta maa, Nõmmerga tee 13a – maatulundusmaa, Nõmmerga tee 17 – maatulundusmaa, Nõmmerga tee 18a – maatulundusmaa, Ninametsa tee 22a – sihtotstarbeta maa, Sadama tee 11 – elamumaa, Sadama tee 13 – elamumaa, Sadama tee 13a – elamumaa, Sadama tee 15a – ärimaa Sadama tee 15b – tootmismaa, Sadama tee 15c – tootmismaa, Sadama tee 15d – tootmismaa, Sadama tee 15e – tootmismaa, Sadama tee 15f – tootmismaa, Sadama tee 15g – tootmismaa, Sadama tee 18 – tootmismaa, Sadama tee 20 – tootmismaa, Sadama tee 22 – tootmismaa, Sadama tee 24 – tootmismaa, Sadama tee 26 – tootmismaa, Metsa – maatulundusmaa, Nurga – sihtotstarbeta maa, Kasteheina – sihtotstarbeta maa, Loometsa – maatulundusmaa, Lageda – sihtotstarbeta maa, Legendike – maatulundusmaa, Ranniku –

maatulundusmaa, Põörde – sihtotstarbeta maa, Otsa – maatulundusmaa, Tuule – maatulundusmaa, Heigi küla Rebase – maatulundusmaa, Heiste küla Armijõgi – veekogude maa ja maatulundusmaa, Kurisu küla Kõrve – maatulundusmaa, Lauka küla Käina tee 19a – sihtotstarbeta maa, Metsaküla Teeäärre – maatulundusmaa, Rootsi küla Siilu – maatulundusmaa, Putkaste küla Üllari – maatulundusmaa, Vaemla küla Silma – sihtotstarbeta maa, Käina aleviku Lepakopli – maatulundusmaa, Kassari küla Sulli – maatulundusmaa, Kärkla metsakond 256 – maatulundusmaa, Valgu küla Nukila – maatulundusmaa, Harju küla Räime – maatulundusmaa, Emmaste-Kurisu küla Mündiotsa – maatulundusmaa, Kabuna küla Lennu – maatulundusmaa, Nurste küla Kauba – sihtotstarbeta maa, Kaubi – sihtotstarbeta maa, Valgu küla Rõõmuste – transpordimaa ja maatulundusmaa.

○ Otsustati teha ettepanek jätta maa riigi omandisse maare-servina ning määrata lähiaadress ja sihtotstarve: Hausma küla Posti põik – transpordimaa, Pumplu – jäätme-hoidla maa, Kärkla linna Lodju tn 12a – sihtotstarbeta maa, Kõrgessaare aleviku Näkmani tee 7a – sihtotstarbeta maa ja Puski küla Puskikooli – sihtotstarbeta maa.

○ Otsustati mitte nõustuda maaüksuste riigi omandisse jätmisega Kärkla linnas, Käina alevikus ja Kömmuselja külas.

○ Teha ettepanek lubada Kärkla linnas Pikk tn 5 katastriüksuse (1003 m²) maa erastamiseks kinnisasjaga liitmiseks sobiva iseseisva kasutusvõimaluseta maana.

○ Teha ettepanek anda Hiiu-maa valla munitsipaalomandisse Käina alevikus asuv Luige tn 2a katastriüksus ja Kömmuselja külas asuv Muuluka katastriüksus.

○ Anti nõusolek jagada Tahkuna küla Viktori kinnis-sasi. Määrati Viktori katastriüksuse (katas-tritunnus 39201:004:0025, 15 613 m², maatulundusmaa) jagamisel moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed: Viktori ja Eesääre. Määrati Viktori katastriüksuse (katas-tritunnus 39201:004:0026, 7,37 ha, maatulundusmaa) jagamisel moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed: Viktori ja Tagaääre.

○ Muudeti Kassari küla Kassari maastikukaitseala 34 katastriüksuse lähiaadressi ja määrati uueks lähiaadressiks Sopipõllu. Nõmme küla Posti katastriüksuse uueks lähiaadressiks sai Ristiku.

○ Määrati Tilga küla Lautri kinnistuga liitmiseks sobiva erastatava maa koha-aadress, sihtotstarve, pindala ja maksustamishind: Sirmiku, maatulundusmaa, 1881 m², 30 eurot.

○ Määrati Tilga küla Kopli kinnistuga liitmiseks sobiva erastatava maa koha-aadress, sihtotstarve, pindala ja maksustamishind: Tirtsu, maatulundusmaa, 874 m², 20 eurot.

○ Muudeti Kolga küla Lamaste ja Valli katastriüksuse lähiaadressid ja määrati katastriüksuste uuteks lähiaadressideks Metsa.

○ Määrati Tempa küla Ahju katastriüksuse uueks lähiaadressiks Kadakamarja.

○ Määrati Öngu küla Pikaranna katastriüksuse sihtotstarbeks 5% ärimaa, 95% maatulundusmaa.

○ Muudeti Hiiumaa vallavalitsuse 10. veebruari 2021 korralduse nr 71 „Arvamuse andmine maa riigi omandisse jätmise kohta, lähiaadressi ja sihtotstarbe määramine“ punkti 1.1: Tubala küla katastriüksuse 20501:001:1450, pindalaga 783 m² sihtotstarbeks transpordimaa ning lähiaadressiks 81 Kärkla-Käina tee T2.

○ Anti nõusolek Viilupi küla Metsa kinnisasja (11,81 ha, maatulundusmaa) jagamiseks: Metsa ja Paadipõllu, mõlemad maatulundusmaa.

○ Anti nõusolek Kanapeeksi küla Leemendi kinnisasja (pindala 33,38 ha, maatulundusmaa) jagamiseks: Leemendi ja Määvli, mõlemad maatulundusmaa.

○ Otsustati seada isiklik kasutusõigus OÜ Elektrilevi kasuks Kaigutsi küla Kitsiku-Mäe tee kinnistule (2939 m², transpordimaa) olemasoleva 0,4 kV pingega elektrimaakaabelliini pikkusega 117 meetrit ja uue elektrimaakaabelliini pikkusega 8,5 meetrit paigaldamiseks ja mõlema edaspidiseks majandamiseks.

○ Otsustati seada isiklik kasutusõigus ELASA kasuks kinnistule paigaldatud sidemaakaabelliini edaspidiseks majandamiseks Hellamaa küla Ööviuli kinnistule (pindala 3,80 ha, ühiskondlike ehitiste maa) ja Kuri küla Kuri kalmistu kinnistule (pindala 16 015 m², üldkasutatav maa).

○ Otsustati seada isiklik kasutusõigus OÜ Enefit Connect kasuks kinnistutele paigaldatud sidemaakaabelliini edaspidiseks majandamiseks Hellamaa küla Ööviuli kinnistule ja Uuemaja tee kinnistule, samuti Kuri küla Kuri kalmistu kinnistule.

○ AS Connecto Eesti on koostanud sidevarustuse tööprojekti „Passiivse elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamine, Hellamaa küla, Hiiumaa vald, Hiiu maakond“, mille alusel taotleb OÜ Enefit Connect munitsipaalomandis olevale Ööviuli ja Uuemaja tee kinnistule isikliku kasutusõiguse seadmist. Otsustati seada isiklik kasutusõigus OÜ Enefit Connect kasuks Tubala külas asuvalle Jõendi tee kinnistule (8014 m², transpordimaa) sidemaakaabelliini paigaldamiseks ja edaspidiseks majandamiseks. Otsustati seada isiklik kasutusõigus OÜ Elektrilevi kasuks Malvaste külas asuvalle Malvaste-Kodeste tee kinnistule (3985 m², transpordimaa) 0,4 kV pingega elektrimaakaabelliini ja masttõmmitsa rajamiseks ning edaspidiseks majandamiseks.

Käina ringristmike ehitus algab maikuus

Transpordiameti Lääne teehoiu osakonna juhataja Hannes Vaidla andis ülevaate Käina ringristmike ehitusest.

Teetöid Käinas ja selle ümbruses olevatel riigiteedel alustatakse eeldatavalt mai alguses. Tööd tehakse riigiteedel 81 Kärkla-Käina 16,8.–21,6. kilomeetril Ristivälja-Käina lõigul (Käina alevikus Hiiu mnt), 12135 Käina-Hüti 0–0,6. kilomeetril (Käina alevikus Mäe tn) ning 83 Suuremõisa-Emmaste 11,6.–13,3. kilomeetril. Tööde käigus ehitatakse ümber amortiseerunud teelõigud ning seeläbi paraneb sõidumugavus ja liiklusohutus. Rekonstrueerimis- ja ehitustööd viiakse ellu koostöös Hiiumaa vallavalitsusega, kes finantseerib osaliselt Käina

alevikus tänavavalgustuse ja sademeveekanalisatsiooni ehitust.

Teelõikude rekonstrueerimise ja taastusremondi käigus freesitakse olemasolevad kattekihid, rajatakse uued dren- ja killustikukihid ning rekonstrueeritakse mahasõidud. Väljaspool alevikku rajatakse uus kompleksstabiliseeritud alus ning remonditavatele teelõikudele paigaldatakse uus kahekihiline asfaltbetoonkate. Asendatakse ja korrustatakse kõik olemasolevad veeviimariid, paigaldatakse uued liikluskorraldusvahendid ja ehitatakse ümber bussipeatused.

Kaks uut ringristmikku

Kaks olemasolevat ristmikku ehitatakse ümber ringristmikeks. Ringristmikeks saavad Suuremõisa-Emmaste teel ris-

tumised Kärkla-Käina (Hiiu mnt) ning Käina-Hüti teega (Mäe tn). Kahe ringristmiku vahelisele Suuremõisa-Emmaste teelõigule tehakse tasandusfreesimine ja paigaldatakse uus kulumiskiht.

Käina alevikus ehitatakse lisaks sõiduteele ümber või rajatakse uued jalgteed, teevalgustus, sademevee ärajuhtimise süsteemid ja muud töödele ette jäävad tehnovõrgud. Jalakäijate ohutuse tagamiseks rajatakse sõidutee ülekäiguradadele ohutussaadred ning lisatakse sinna teevalgustust.

Tuleb arvestada liikluspiirangutega

Teetööde ajal tuleb arvestada liikluspiirangutega töötsoonis ning ajal, mil teed on veel lõplikult asfaldimata. Töötsoonides on liikumiskiirus 30–50 km/h, mis oleneb teh-

tavatest töödest. Väljaspool asulat on tööde ajal vähemalt üks sõidusuund liiklejatele alati avatud.

Käina alevikus suletakse trasside kaevetööde ja muude tehnoloogiliselt vajalike tööde jaoks liiklus nii Hiiu maanteel kui ka Mäe tänaval. Ümbersõidud luuakse kohalike tänavate või Käina ümbersõidutee kaudu. Elanikele ja teenindavale transpordile tagatakse ligipääs kinnistutele ja ettevõtetele. Tööde teostamisel ja tööde vaheaegadel, mil pole tagatud vähemalt 1+1 sõiduraja olemasolu, reguleerivad liiklust foorid või liiklusreguleerijad.

Ehitustööd kestavad viis kuud. Objektide projekteerijad on Novarc Group AS ja ViaVelo Inseneribüroo OÜ. Ehitustööde eeldatav maksumus on umbes viis miljonit eurot.

Kärkla riigi- ja kohtumaja arhitektuurivõistluse võitis Karisma arhitektid

Kärkla riigi- ja kohtumaja arhitektuurivõistlusele esitatud 19 ideekavandist valis žürii võitjaks OÜ Karisma arhitektid ideekavandiga „Pruht“. Võidutöö autorid on Kai Süda, Risto Parve, Heldi Jüriso, Marju Tammik ja Mait Väljas.

Tulevane riigi- ja kohtumaja kavandatakse aadressile Hiiu tn 1a koos ümbritseva avaliku ala turupaviljoniga. Investeeringu suurus on 3,7 miljonit eurot ilma käibemaksuta ning hoone on plaanis avada aastal 2023.

Žürii leidis, et võidutöö „Pruht“ on arhitektuurilt terviklik ja linnaehituslikult parim lahendus, mis ühendab Kärkla keskvaljaku riigi- ja kohtumaja ning turuga kõige sobivamal viisil. Žürii esimees Mihkel Mäger lisas, et Kärkla riigi- ja kohtumajast saab Eesti esimene juhtprojekt, kuhu luuakse ka asutuste ülene ühistöökeskkond.

„Kärkla riigimaja asutuste töötajatel on võimalus tööle asuda ühisest nüüdisaegses tööruumis. Kuna paljudel asutustel on saarel tööl vaid üks ametnik, on seega mõistlikum rajada paindlikumad tööruumid, et tagada tänapäevane ja funktsionaalne ruumikasutus,“ lisas Mäger. Kärkla riigimaja on planeeritud luua 76 töökohta, sh kuus kaugtöökohta.

Arhitektuurivõistluse teine koht läks

ideekavandile „Foorum“, mille esitas võistlusele Arhitekt Must ning autorid on Alvin Järving, Ott Alver, Mari Rass, Lill Volmer, Lisett Laurimäe ja Katrin Vilberg.

Kolmanda koha saavutas ideekavand „Kannel“, autorid Tuomas Martinsaari, Paul Thynell, Mihkel Raev ja Janne Hovi arhitektuuribüroost inphysica technology ja OPUS Architecture.

Ergutuspreemia võitsid ideekavandid „Auster“, autorid Kristel Niisuke ja Koit Ojalaiv arhitektuuribüroodest Nikita Atikin ja Kuu arhitektid, ning „Vint“, autorid Anna Solts, Saamuel Rammo, Jaan Kuusemets, Erko Luhaaru ja Allar Esko arhitektuuribüroost DAGOpen.

Arhitektuurivõistluse korraldas AS Riigi Kinnisvara koostöös Hiiumaa vallavalitsuse ning Eesti arhitektide liiduga. Ideekonkursi preemiafond oli 22 000 eurot. Koostöös rahandusministeeriumiga rajatakse 13 maakonda kokku 18 riigimaja. Riigimajad peavad valmima 2026. aastaks.

Žüriisse kuulusid esimees Mihkel Mäger Riigi Kinnisvarast, Silver Salla rahandusministeeriumist, Kaire Nõmm Hiiumaa vallavalitsusest, Maarja Kask, Tiit Trummal ning Veronika Valk-Siska Eesti arhitektide liidust.

Teade Kärkla lähiümbruse, Kaleste, Meelste ja Puski metsatööde plaanide kohta

RMK plaanib alustada metsatööd Hiiumaal Kärkla lähiümbruses, Kaleste küla riigimetsas, Meelste küla ja Puski küla lähiümbruse riigimetsas ning on hinnanud, et tegu võib olla metsadega, mida kohalik kogukond kasutab igapäevaste tegemiste ja vajaduste jaoks.

RMK kirjeldas ala, mida käsitleb aktiivsemalt kasutatava metsana, ning koostas selle ala piires olevate metsade kaardid ja iseloomustuse. Hiiumaa metsaala piiride ja seal paiknevate metsade kirjeldusega saab tutvuda RMK kodulehel: www.rmkk.ee/metsa-majandamine/metsamajandus/korgendatud-avaliku-huviga-alad/kirjeldused-ja-metsatoode-kavad.

RMK ootab kohaliku kogukonna, elanike ja kohaliku omavalitsuse ettepanekuid, millele pöörata tähelepanu Kärkla ümbruse, Kaleste, Meelste või Puski metsatööde plaanimisel, aadressile hiiumaa@rmkk.ee 7. aprilliks 2021.

Ettepanekuid ootab RMK eeskätt järgmistele teemadele:

- 1) kõrgendatud avaliku huviga metsaala ulatus ja paiknemine;
- 2) metsa-alal asuvate objektide või metsaala kasutusviiside säilitamine, nt jalutamiseks ja sportimiseks kasutatavad rajad;
- 3) raieala väljanägemine raietööde järel: allesjäävate puude arv ja paiknemine;
- 4) raiealade sobitamine maastikku;
- 5) raietöödeks sobiv aeg: nädalapäev, kella-aeg, kuu, aasta lähema 10 aasta sees;
- 6) raietööde järel kasvatatava noore metsa liigilisus: kasvukohale sobilike puude liigid.

Juhis, kuidas esitada kõrgendatud avaliku huviga metsaladel tehtavate metsatööde plaani kohta ettepanekuid ja kuidas nendega arvestatakse, on kättesaadav RMK kodulehel: www.rmkk.ee/metsa-majandamine/metsamajandus/korgendatud-avaliku-huviga-alad.

Mariliis Aiaste on Hiiumaa arenduskeskuse andmehaldusspetsialist. Foto: Kärölyn Kivistik

Inimene kogukonna heaks

Mariliis Aiaste: loodan, et tänu minu tööle on rohkem Hiiumaa ettevõtjaid veebis leitavad

Jätkame artiklisarja, kus tutvustame Hiiumaa avaliku sektori töötajaid ja nende tööd.

Mariliis Aiaste töötab Hiiumaa arenduskeskuses andmehaldusspetsialistina. Tema töö on edastada eri kanalite kaudu Hiiumaa turismiinfot.

„Üks mu põhilisi tööülesandeid on turismiobjektide ja -teenuste ning sündmuste haldus Eesti suurimas turismiveebis Puhka Eestis,” rääkis Mariliis. Sarnased ülesanded on tal ka Hiiumaa oma kodulehel www.hiiumaa.ee. Mariliis jäl-

gib, et info oleks ajakohane, ta kutsus uusi turismiobjekte oma infot jagama ning aitab seda lisada: „Üritan jälgida, et objektid oleksid korras ka muudel platvormidel, nagu Facebook, Google, TripAdvisor jne.”

Turismiinfo jagamine muutub

Lisaks peab Mariliis Hiiumaa pusade ja T-särkide poodi hiiumaa.voog.com, saadab välja turismiasjaliste infokirja ja jagab ettevõtlus uudiseid Hiiumaa arenduskeskuse Facebooki lehel. „Siia maani on minu töö olnud ka Hiiumaa turismiinfo keskuses turismiinfo jagami-

ne, meenete müük, maja korashoidmine ning kõik sellega kaasnev. Kuna üha enam leitakse turismiinfot veebikanalitest, plaanime tulevikus turismiinfot jagada teistmoodi – külastuskeskustes üle Hiiumaa,” rääkis ta.

Aitab meeleldi

Mariliis töötab selle nimel, et turistidel oleks lihtsam ja mugavam infot kätte saada: „Loodan, et tänu minu tööle on rohkem Hiiumaa ettevõtteid veebis leitavad.” Kui keegi soovib oma ettevõtte või teenuse infot lisada hiiumaa.ee või Puh-

ka Eestis leheküljele ning vajab selle juures abi, aitab Mariliis meeleldi. „Tänu ettevõtjate jagatud infole saan aidata turiste nende puhkuse planeerimisel,” märkis ta.

Vabal ajal meeldib Mariliisile käia jalutamas ja samal ajal kuulata mõnd e-raamatut või *podcast*’i, kõõgis kooke küpsetada ja aias aiasaadusi kasvatada. „Kui aega saan, tegelen ka kunsti ja käsitööga. Samuti meeldivad mulle loomad, näiteks käin meeleldi koertega jalutamas ning varem olen tegelenud ka ratsutamisega,” loetles Mariliis.

Nukuteater kutsub elamusi elustama

Kärdla nukuteater palub ühendust võtta kõigil, kes midagi teavad ja mäletavad praeguse nukuteatri / endise linnavalitsuse maja ajaloost alates selle Ole külast Kärdlasse toomisest 1951. aastal.

Praegu Kärdlas Uus tn 1 (endisel J. Tombi tn 1) asuval majal on väärikas ajalugu ning selle majaga on seotud paljud asutused ja inimesed. Kärdla nukuteater kogub mälestusi ja fotosid, mis on seotud kunagise Priidu Holmbergi majaga Emmaste vallas Ole külas. Hoone ehitati 1931. aastal, kuid 20 aastat hiljem lammutati palkhaaval

lahti ning püstitati Kärdlasse ühiskondlikuks riigihooneks.

Kärdla linna sünnipäeval, 1. mail on nukuteatril plaanis üritus, kus elustame mälestusi Hiiumaa ajaloos ühe olulise hoone lugu sõnas ja pildis. Seetõttu on väga oodatud kõik vihjed, mälestuskillud, fotod, iseloomulikud dokumendid, aukirjad, esemed vms.

Palun helistage Kersti Oja-salule tel 5650 7180 või kirjutage Facebooki sõnumitesse või e-posti aadressil kojasa-lu@gmail.com.

Suur tänu ette ja suhtlemise! Elustame omakultuuri!

Kõrgessaare uus ehitusspetsialist on Maiken Lukas

Märtsi keskel alustas Kõrgessaare osavallas ehitusspetsialistina tööd Maiken Lukas.

Maiken on pärit Läänemaalt. Kõrghariduse omandas ta Tallinna tehnikakoolis keemia- ja keskkonnakaitsetehnoloogia erialal. Pärast ülikooliõpinguid asus Maiken tööle keskkonnainspektorina keskkonnainspeksiooni Läänemaa büroos, kus töötas kaks aastat. Peale seda töötas ta endises Nissi vallas keskkonnaspetsialistina.

Maiken kolis Hiiumaa-le, kui sai kahe toreda poisi-

põnni emaks, ja on siin elanud viis aastat. „Peale lastega kodu oldud aega alustasin tööd keskkonnaameti Kärdla kontoris looduskasutuse spetsialisti ametikohal. Keskkonnaametis omandasin palju kogemusi, mis motiveerisid mind kandideerima Hiiumaa valla ehitusspetsialistiks,” rääkis Maiken.

Vabal ajal teeb Maiken käsitööd, toimetab oma aias ja käib meelsasti looduses ning kui aega üle jääb, loeb raamatuid.

Kõrgessaare ja Kärdla osavalla valitsus said eraldi täiskohaga ehitusspetsialisti ametikoha sel aastal, kui volikogu kinnitas uue struktuuri. Seni oli Kärdla ja Kõrgessaare ehitusspetsialisti töö ühe ametniku ülesanne.

Maiken Lukas töötab vallamajas Kärdlas. Koroonapiirangute tõttu korraldavad vallavalitsus ja osavallavalitsused oma ametnikele ja töötajatele kaugtöö nii paljudele kui võimalik. Seega võimaluse korral kirjutage või helistage inimesele, kellega soovite suhelda. Valla töötajate ja ametnike kõik kontaktandmed leiate veebilehelt vald.hiiumaa.ee/teenistujad.

Maiken Lukas
Foto: Liina Siniveer

Millist elukeskkonda Hiiumaale soovime?

KAIRE NÖMM
vallavalitsuse arhitekt

Kui antakse valida, kuhu soovime oma kodu rajada, millises keskkonnas suurema osa ajast veeta, siis mille järgi me valikuid teeme? Millised kriteeriumid osutuvad olulisemaks?

Inimene on muidugi paindlik. Ta suudab kohaneda igasuguses keskkonnas, äsitsides endale mugavamaks üksikuid detaile või muutes põhjalikult terveid struktuure. Nii me paljuskki teeme. Selliselt on lihtne toimetada omaette, suletud ruumis. Niipea, kui satume ühiskondlikku ruumi, muutuvad asjad keerulisemaks. Arvajaid on

rohkem ning soovid ja ootused võivad sootuks erineda. Kuidas teada, mis on õigem?

Selleks, et kogukond tunneks, et tegemist on hea elukeskkonnaga, tuleb oma soovide ja mõtteid väljendada, neid teistega jagada, leida ühisosa. Et analüüs oleks viljakas, on vaja esmalt mõelda teemad läbi enda sees. Teravdada pilku ning märgata ruumi enda ümber ning ennast selles ruumis, teadvustada oma vajadusi, märgata seoseid erinevate muutujate vahel. Nii suudame paremini mõista ruumi iseloomu ning selle muutumise võimalusi.

Niisiis, millises keskkonnas me soovime elada? Mida peame olemasolevas väärtuslikuks, mis kiiresti muutub maailmas võiks siiski sarnasel kujul säilida? Milliseid elemente soo-

vime kiirelt muuta? Siinjuures võiks mõelda nii hoonetele, külamiljöle ja ühendustele kui ka isiklikele harjumustele.

Millisena soovime saart teistele näidata? Millised on need kohad ja elemendid, mis kannaksid kohapealseid eelistusi ja eripära edasi parimal moel? Kui seda teadvustame, saame ka üldplaneeringus nende piirkondade arengut suunata selliselt, et väärtused paremini esile tõuseks.

Olen kindel, et suurem osa hindavad väärtustena ka turvalist, puhast ja rahulikku keskkonda. Laiemalt on kõlama jäänud rohesaare kuvandi loomise soov. Seejuures kahtlen, et olemasolevate väärtuste säilitamine kõrval võiks keegi soovida paigalseisu või taandarengut. Pigem ikka eelistame nüüdis-

aegset elukorraldust, kvaliteetseid teenuseid, nutikaid arendusi ning läbimõeldud avaliku ruumi ehk liikuda iga samuga parema ja mitmekesisema elukeskkonna poole.

Üldplaneeringu lähteseisukohad on tutvumiseks valmis

Koostame kogu Hiiumaad hõlmavat üldplaneeringut ning ootame kõiki selles protsessis kaasatama. Muidugi ei leiu me jalgratast. Oleme aluseks võtnud maakonnaplaneeringu ja valla arengustrateegiaid ning üldisemad riigi tasandi planeeringud ja strateegiad. Samas üldplaneeringu täpsusaste on oluliselt suurem ning iga teema juures süveneme väga täpselt, mõtleme konkreetsete tänavate ja majade kaupa, kas ja

kuidas elukeskkond saaks areneda. Mida soovime säilitada muutumatuna ning milliseid arengusuundi soodustada.

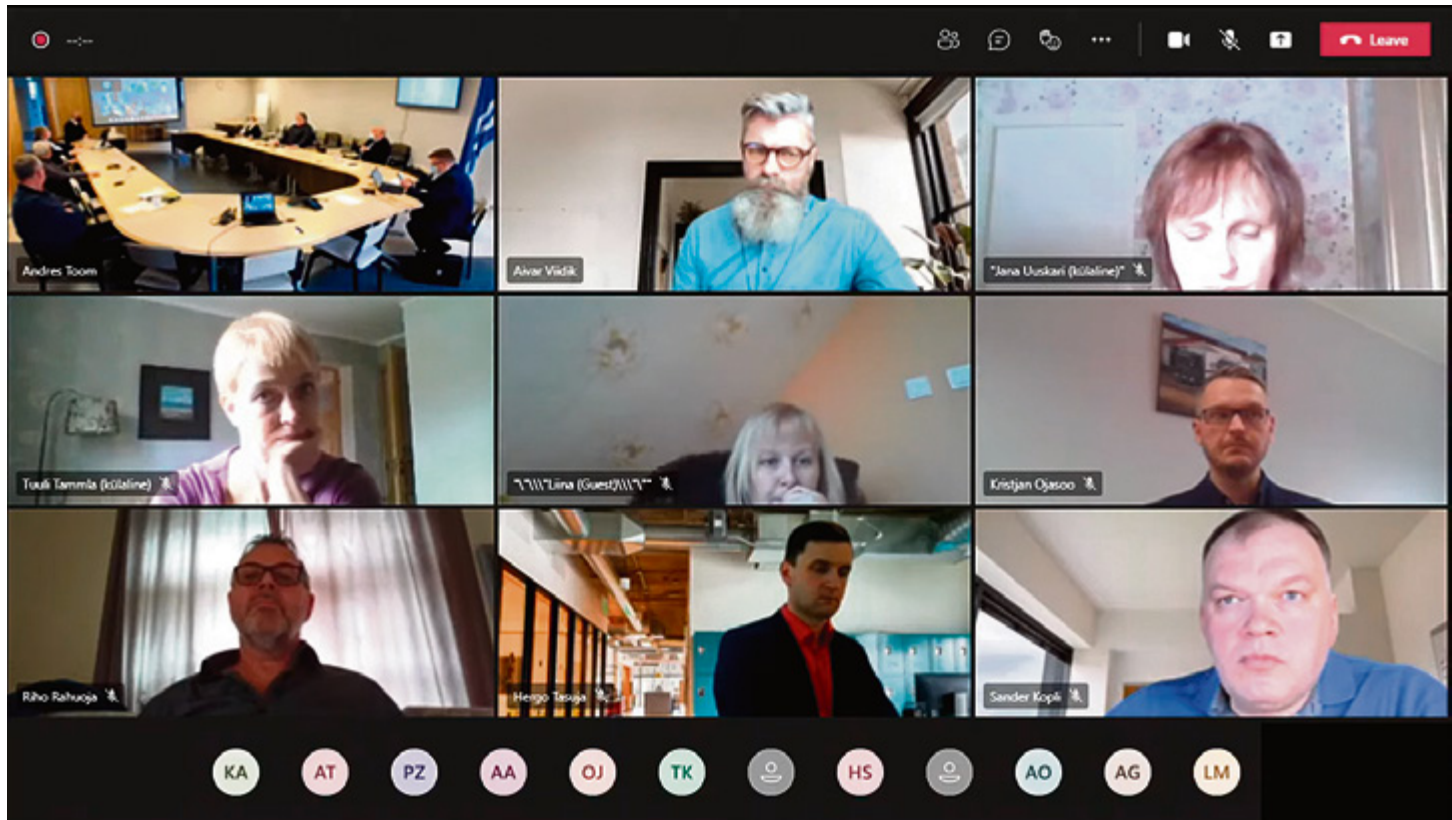
Vallale on esitatud üldplaneeringu lähteseisukohtade ning keskkonnamõtjude strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta hulk ettepanekuid. Oleme töögrupis koos konsultantidega kõik ettepanekud läbi kaalunud ning dokumenti täiendanud. Dokument on tutvumiseks üles laetud valla kodulehele.

Lähteseisukohtade täienduste seas oleme näiteks jõudnud seisukohale, et kõrgeid tuulikuparke (st üle 30 m kõrgusega tuulikuid, mida rajatakse lähedikkaks või rohkem) me selle planeeringu käigus analüüsida ei saa, kuna riigikaitse eesmärgid tulenevalt ei ole meie saarel

sobivaid kohti leida. See otsus ei tähenda küll seda, et jätkaksime üldplaneeringu kontekstis taastuvenergia tootmisvõimalused täiesti kõrvale. Kindlasti kaalu- me üksikute tuulikute püstitamise (kui arendajal osutub võimalikuks saada kaitseministeeriumi kooskõlastus) ning suuremate ja väiksemate päikeseparkide rajamise tingimusi.

Palume teil need seisukohad läbi lugeda ja iga punkti juures mõelda, kuidas näeks sellele teemale lahendust oma kodu ümbruses või kogu saarel (lisaks isiklikele huvidele silmas pidades ka üldisi eesmärgi).

Üldplaneeringu eelnõu on valmimas ning juba sel suvel esitame kõigile tutvumiseks, et selle põhjal koos kõik teemad läbi arutada ja leida parimad lahendused.

Vallavolikogu istung toimus märtsis osaliselt kaugteel

Volikogu võttis vastu Hiiumaa energia- ja kliimakava

Hiiumaa vallavolikogu kinnitas 18. märtsi istungil Hiiumaa energia- ja kliimakava, mis on tulevikku suunatud strateegiline dokument. Selle eesmärk on ennekõike keskkonnasäästlik käitumine, selle teadvustamine ning aina enam roheenergia kasutamine.

Hiiumaa energia- ja kliimakava ei ole ruumiline kava ning ei sätesta tuulepargi ega ka võimaliku elektriliini asukohta. Dokumentis vaadeldakse strateegilise arengu võimalusi, kuidas saavutada visioonis sõnastatud seisund ja kavas püstitatud eesmärgid, ennekõike süsinikuheite vähendamine. Kõige olulisem on teadvustada, kuidas vähendada meie paratamatult tekitavat jalajälge ja kus omavalitsus saab oma tulevastes valikutes olla eeskujuks ülejäänud hiidlastele.

Kavas esitatud eesmärgid on kohati suuremad, kui on praegu riigi kehtivas kavas, seda seetõttu, et riigi kava käsitleb Eestimaad tervikuna ja selles

võtmes on Hiiumaa kindlasti eespool nii mõnestki piirkonnast. „Käitudes Hiiumaal keskkonnasäästlikult, säästame ka Ida-Virumaad – me ei saa enam kaua fossiilsete kütuste ja materjalide najal elada,” ütles vallavalitsuse arenguosakonna juhataja Monika Pihlak. „Kui me ei mõtle suurelt, siis ei juhtu midagi – kava on ambitsioonikas ja väljakutse meile kõigile.”

Miks energia- ja kliimakava?

Hiiumaa vallavolikogu keskkonna- ja ehituskomisjonilt on 8. juunil 2020 tulnud ettepanek lisada valla arengukavasse 5. peatükki 5 „Keskkonnanahoid ja -teadlikkus” tegevustena:

- 1) töötada välja kliimamuutusega kohanemise meetmed;
 - 2) energeetika arengukava koostamine (pikas perspektiivis on sellest rohkem tulu kui kulu).
- Arengukava ettepanek kinnitati.
- Samal ajal komisjoni ettepanekuga tegi Lääne-Eesti investorkonsultant ettepaneku hakata koostama energiakava. Rahastus tuli Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni programmi Horisont 2020 raames välja töötatud rahastusiniitsiatiivist EUFist, Hiiumaale tähendas see omaosaluse tasumist 4000 eurot, mis omakorda jagunes kaheks: pool arenduskeskuselt riigi rahastatavast PATEE programmist ja pool valla eelarvest.
- „Kui tavapäraselt on Hiiumaa paljuski teistest maas – anname teistele ruumi eksida ja katsume õppida nende vigadest –, siis see kava on üks esimesi Eestis,” ütles

les Monika Pihlak. Hiiumaa vallavalitsuse poole on pöördunud keskkonnainvesteeringute keskus, kes rahastab järgnevaid kliimakavasid, mida hakavad üsna pea koostama ka teised omavalitsused. „Meie poole on pöördunud ka teised omavalitsused, saamaks nõu, kuidas seda teha. Seega oleme selle kava viinud Hiiumaa Eestis ettepoole ja eeskujuks teistele.”

Energia ja kliimakava põhimõtteid on juba kasutatud Dagöplasti jääksoojuse kasutamise projekti ja Green Destinations kvaliteedimärgise taotlemise juure. Samuti saab see olema abiks Palade spordihalli rekonstrueerimise taotlemisel CO₂ meetmest.

Ka Euroopa Liidu järgmise rahastusperioodi eelistus ja suurim tähelepanu saab olema roheenergia. Eile vastu võetud kava on aluseks uute rahastustootluste esitamisel selles valdkonnas.

Emmastes algasid tänavavalgustuse uuendustööd

Märtsis algasid Emmastes tänavavalgustuse uuendustööd. Kokku rekonstrueeritakse Emmastes 51 valgustuspunkti.

Järgmisena algavad tänavavalgustuse uuendustööd Männamaal. Käina alevikus ja Männamaal rekonstrueeritakse kokku 41 valgustuspunkti. Kärddlas uuendatakse tänavu umbes 350 valgustuspunkti.

Uued valgustid on valdavalt sooja valgusega ehk värvitemperatuuriga 3000 kelvinit. Tööd teostab Kagu Elekter OÜ. Keskkonnainvesteeringute keskus toetab tänavavalgustuse uuendamist 632 824 euroga.

Tänavavalgustust on uuendatud Hiiumaal kahes etapis. Esimese etapi tööd lõppesid möödunud aasta detsembris ja uuendati 170 valgustit. Teise, praegu käimasoleva etapi ehitustööde lõpptähtaeg on tänavu 31. oktoobril.

Projekti eesmärk on olemasoleva vana ja energiakuluka tänavavalgustuse uuendamine. Selle tulemusena väheneb energiakulu, tänavad saavad valgeks ja linnapildist kaovad paljud vanad betoon- ja puitpostid.

Tänavavalgustuse ehitustööd Emmastes. Foto: Aive Kokla

Vallavalitsus kohtus Eesti Keskkonnateenustega

Veebruari lõpus kohtusid vallavalitsuse esindajad ASiga Eesti Keskkonnateenused. Kohtumise eesmärk oli teha kokkuvõtte korraldatud jäätmeveo hanke esimesest aastast ning arutada välja tulnud murekohti ja leida lahendused. Vallavalitsus koondas sagedasemad probleemid ja saatis need teenusepakkuja-le tutvumiseks.

Eesti Keskkonnateenused soovivad suvehiiidlastele ja raskesti ligipääsetavate kinnistute omanikel kaaluda ettemakstud 150-liitrise jäätmekoti teenuse kasutamist.

Kliendid võiksid olukorras, kui ei ole võimalik jäätmeau-

tol kinnistu juurde jõuda, Eesti Keskkonnateenuste klienditeenindusega ühendust võtta ja anda teada, et sel päeval pole mõtet tulla. Näiteks kui tee on liiga pehme või libe. Kokkuleppel leitakse uus tühjenduse aeg.

Kohtumise kokkuvõtteks tõdeti, et väljakutsete korral püütakse koos kõiki pooli rahuldav lahendus leida.

Kindlasti aitab edaspidi probleemide lahendamisele kaasa, et vallavalitsuses töötav lisaks keskkonnaspetsialistile ka jäätmespetsialist, kelle poole saab samuti jäätmetega seotud küsimustes pöörduda.

Kärddla kultuurikeskus valis uue logo

Kärddla kultuurikeskus kuulutas tänavu jaanuari lõpus välja logokonkurssi, millega soovis leida endale nüüdisaegse visuaalse identiteedi. Tähtajaks ehk 21. veebruariks laekus 49 autorilt 98 ideekavandit, mille hulgast valiti välja võidutöö.

Logo valimise komisjoni kuulusid Valdek Alber (töötajate esindaja), Irina Tammis (ekspert), Karin Kokla (hoolekogu esindaja), Liina Siniveer (valla esindaja), Gertrud Martin (noorte esindaja) ning kultuurikeskuse juhataja Pille-riin Kannel.

Võidutöö autor on Tartu kõrgema kunstikooli Pallas meedia- ja reklaamidisaini üliõpilane Emilia Valgiste, kes ütleb, et teda inspireerivad inimspühholoogia, innovaatiline tehnoloogia-

ilm ning võimalikult kasutajale suunatud disain. Lisaks korporatiivgraafika loomisele armastab ta ka kasutajakogemust ja -liidest ning tootedisaini. Konkursile esitas Emilia kaks ideekavandit, valiti mõlemad 10 parima töö hulka.

Äramärkimist leidsid veel järgmiste autorite ideekavandid: Frank Lukk, Marju Pottisepp, Sille Lavin, Märt Mägi, Magnus Lõppe, Liisi Reitalu, Marti Kivimägi ja Elari Kasemets.

Kultuurikeskus soovib õnnel Emiliale, tänab kõiki konkursil osalejaid suure töö ning lennukate mõtete eest. Suur tänu ka komisjoni liikmetele, kes võtsid ette keeruka hindamise.

Uue logo esmaesitlus on mais 2021.

Saaremaa ja Hiiumaa soovivad oma ettevõtlusprogrammi

Suursaad saatsid ministerriumitele ja parlamendisaadikutele ettepanekud, kuidas piirkonna majandust elavdada ja Lääne-Eesti saarte toetusprogrammi rakendada.

Saare ja Hiiumaa arenduskeskus tegid kooskõlastatult Saaremaa ja Hiiumaa ettevõtjate liidu ning vallavalitsustega riigile ettepaneku käivitada Lääne-Eesti saarestiku ettevõtlusprogramm.

Programmi eesmärk on kaasa aidata Lääne-Eesti saarte majandusarengule, toetades ettevõtete konkurentsivõime kasvu suuremat lisandväärtust loovate töökohtade, tootearenduse, toorme suurema väärimise, tootmise mitmekesistamise ja toodangu müügiõigustiku laiendamise kaudu.

„Saarte rahvastik vananeb ja tööeliste osatähtsus väheneb, mis paneb sinse majanduse suure koormuse alla. Senisel töötajate arvu kasvul põhinenud majandusmudel on ammendumas,” ütles Saare arenduskeskuse juhataja Rainer Paenurk. „Vaja on kasvatada tööviljakust, sh teha investeeringuid uute tehnoloogiate kasutuselevõttu.”

Hiiumaa arenduskeskuse juht Liis Rimmelg lisas, et saartel on võrreldes mandriga mõnevõrra suuremad transpordi- ja taristukulud – ülesõit, ooteajad, ilmasõltuvus, energiavarustuskindlus – ning need kajastuvad tootmissisendite suuremas lõpphinnas.

„Samal ajal on siin mitmed kohalikud arengueeldused, mille võimendamisele programm kaasa aitaks: programm hea maine ja tunnus, klastriarendus väikelaevahitusena, taastuvenergiaressurss, vesiviljeluse potentsiaal,” lisas Rimmelg.

Valitsus on ellu kutsunud Ida-Virumaa ja Kagu-Eesti programmid nende piirkonnade rahvaarvu kiire kahenemise, elanike madala sissetuleku ning tagasihoidliku majandusarengu tõttu.

Seistes silmitsi samasuguste väljakutsetega, tegid suursaad ühise ettepaneku rakendada vastav ettevõtlusprogramm Lääne-Eesti saartel alates 1. jaanuarist 2022. Kiiremaks rakendamiseks soovivad nad aluseks võtta Kagu-Eesti programmimääruse.

Palun sorteerime jäätmeid!

KADRI ALJAS
vallavalitsuse
jäätmespetsialist

Viimasel ajal on palju kõne- ainet pakkunud pakendijäät- mete pettuse teema. Kindlas- ti on see teema paljudele te- kitanud mitmesuguseid kü- simusi. Kas kogu see pettuse jutt vastabki tõele?

Pakendijäätmete kogumi- ne ja käitlemine on pikk prot- sess ning selle ahelda igas etapis on mitmeid kitsas- kohti, kuid see ei ole pettus. Väga paljud pakendid, mis meie turul liiguvad, on hal- vast materjalist, mida on ras- ke või isegi võimatu ringlu- sesse võtta. Teine väga suur probleem on see, et paken- dijäätmeid ei koguta eraldi, vaid visatakse segaolmejäät- mete konteinerisse, mistõttu jõuabki pakend otse põletus- se või prügilasse.

Ka avalikesse pakendi- punktidesse satuvad ikka veel suurtes kogustes sinna mitte sobivaid jäätmeid. Näi- teks selle aasta veebruarikuus jäi Kärldas Turu platsi sega- olmejäätmete tõttu tühjen- damata kaks 6 m³ suurust pa- kendikonteinerit. Konteine- risse oli visatud muruniidu- ki korpus, ehitusjäätmeid ja suures koguses biojäätmeid.

Sellistel juhtudel ei ole paken- diorganisatsioon kohustatud konteinerit tühjendama ning vallas tuleb see ära teha oma kuludega.

Kui pakendikonteinerisse toob jäätmeid kümme ini- mest, aga nendest kaks või isegi ainult üks paneb kon- teinerisse sobimatuid jäät- meid, nullib see ära konteine- risse puhtaid pakendeid too- nud inimeste töö. Lõpptule- mus on see, et selline kontei- neri sisu jõuabki põletusse või prügilasse.

Pakendijäätmete ladesta- mise kogused on seda väik- semad, mida vähem on sega- olmejäätmete hulgas paken- dijäätmeid. Kõik senised põ- himõtted jäätmete liigiti ko- gumises jäävad samaks. Veel enam kui kunagi varem tuleb liigiti kogumist edendada ja tegeleda nendega, kes paken- dikonteinerite sisu rikuvad.

Meie tarbijana mõjutame tootjaid

Meie tarbijatena peame kind- lasti jäätmeid sorteerima, sest mida rohkem anname pakendijäätmeid korrektselt liigiti kogutuna tagasi, seda suuremad on tootjate kulud ning see sunnib neid vähem pakendama ja paremaid pa- kendeid kasutama. Meie tar-

Foto: Tairo Lutter

bijana saame suuresti mõju- tada tootjate käitumist. Seni, kuni on tootjaid, kel on üks- kõik, mis saab pakenditest pärast nende kasutust ning kes seega pakendidisainile ringlussevõtu vaates sugugi ei keskendu, kestab ka olukord, kus pakendeid on sageli raske ringlusse võtta.

Õnneks on üha enam vas- tutustundlikke tootjaid, kes sellele mõtlevad. Tarbijail- tuleks soovitada vaadata ka ümbriseid ja eelistada too- teid, mis on pakendivabad või ühest materjalist pakendis.

Sorteerides säästame raha

Kui me nüüd loobume paken- dijäätmeid eraldi kogumast, maksame suuremaid prügi- arveid (kasvab segaolmejäät- mete kogus) ja tootjad suu- rendavad oma kohustuste täitmata jätmise arvelt kasu- mit. Meil kellelgi pole ju vaja lisanduvaid kulusid pakendi- jäätmete käitlemise eest. Isegi siis, kui need lõpetavad min- gil põhjusel jäätmepõletis või

prügimäel. Tootjad ise mak- savad pakendijäätmete käit- lemise arved. Kui pakendid on korrektselt kogutud ehk teisisõnu need ei ole määrdu- nud ning on õiges konteine- ris ilma teist liiki jäätmeteta, siis on need ringlussevõtuks sobivad materjalid. Kõiki pa- kendijäätmeid ei peagi Eestis ringlusse võtma, osa paken- dijäätmeid võetakse ringlus- se väljaspool Eestit.

Tuletame meelde, et ainult pakendijäätmetel on toot- javastutus. Segaolmejäät- meid, vanapaberit, biojäät- meid, ehitusjäätmeid ja teisi jäätmeid, mis ei ole pakend, ei koguta pakendijäätmete kogumisvõrgustiku kaudu ja neid ei tohi tuua avalikes- se pakendipunktidesse pa- kendikonteineritesse. Kasu- tuskõlbmatute riiete ja vana- paberi kokku kogumist kor- raldab kohalik omavalitsus suuremates jäätmepunktides.

Artikli koostamisel on ka- sutatud keskkonnaministeer- iumi soovituskirja.

Mida haagisega sõites meeles hoida

OTTO GRÜNBERG
Kärldla piirkonnapolitseinik

Möödunud aasta kevadel juhtus Kärldla-Käina maanteel kannatuga liiklusõnnetus, kui kerg- haagist vedanud sõiduauto kao- tas sirgel teelõigul juhitavuse ning paiskus üle katuse. Selleks, et vajalikud tööd saaksid teh- tud ning inimesed tervena koju jõuaksid, tasub üle vaadata levi- numad eksimused, mis autoga veoseid vedades võivad ette tulla.

- Veendu, kas ja millist haagist on sinu autoga lubatud veda- da. Mootorsõiduki registreeri- mistunnistusele on kantud sel- le täismass ja autorongi mass. Sõidukit koos haagisega nime- tatakse autorongiks. Sõiduki ja haagise täismasside summa ei tohi ületada autorongi massi.
- Arvesta veose paigutamisel sõi- duki ja haagise kaalujaotust. Ohutul veol on mass sõidukil jaotatud võimalikult ühtlaselt, raskuskese võimalikult mada- lal. Haagise registreerimistun- nistusele märgitud kandevõime ja teljekoormused on seal põh- jusega. Ülekoormatud haagis võib põhjustada raske liiklusõn- netuse. Üks levinud ohtlik viga on koorma paigutamine haagi- se tagaossa, kust on sellele pea- le- ja mahalaadimisel muga- vam ligi pääseda. Ebahühtlaselt koormatud haagis võib ka sõi- duki teel ümber paisata.
- Kinnita veos turvaliselt. Kin-

nitusvahendid peavad olema terved, töökorras ning piisa- valt tugevad, et hoida veost pai- gal ja koos. Turvaliselt kinnita- tud veos moodustab ühtse ter- viku, välditakse niiskumine ning teravad otsad on suuna- tud tahapoole.

- Enne sõidu alustamist veendu, et nii sõidukil kui ka haagisel on läbitud tehnoülevaatus ja kehtib liikluskindlustus. Kui autol on naastrehvid, peavad naastreh- vid olema ka haagisel (välja arva- tud kerghaagisel). Ära kasuta au- to päevasõidutulesid, kuna haagisel peavad olema sõidu ajal sis- se lülitatud ääre- ja numbrituled.

Millisel juhul piisab haagise vedamiseks B-kategooria juhti- misõigusest?

BE-kategooria juhtimisõigu- se nõue on Hiiumaal üks sageda- semaid, mille vastu sõiduauto- de juhid veoseveol eksivad. Siiski ei ole kõigi haagiste vedamiseks li- sakategooriat vaja.

B-kategooriaga tohib juhtida autorongi, mille täismass jääb kuni 3500 kg.

Kerghaagisega sõiduautot võib juhtida B-kategooriaga isegi ju- hul, kui autorongi täismass üle- tab 3500 kg. Kerghaagis on haagis, mille täismass ei ületa 750 kg.

Kui B-kategooriast soovitud haagise vedamiseks ei piisa, tu- leb sooritada transpordiametis sõidueksam B96- (autorongi mass kuni 4250 kg) või BE-kategooria juhtimisõiguse omandamiseks.

Võimalused välitingimustes treenimiseks/liikumiseks

Hiiumaal

märts 2021

Emmaste:

- **Emmaste jõu-õu ehk välijõusaal**, Nõmmemänni, Emmaste küla. Emmaste keskuse männikus poe ja rahvamaja vahelisel alal. Kuuest trenaažöörst koosnev jõulinnak, mis võimaldab teha harjutusi oma keharaskusega.
- **Emmaste miniarena**, Spordi, Emmaste küla. Tehismuruga kaetud ja aiaga piiratud multifunktsionaalne väike spordiväljak.
- **Emmaste spordiväljakud**, Kooli, Emmaste küla. Võimalik on mängida nii jalg- kui korvpalli, joosta, võimelda jpm.
- **Nurste motorkossirada**, Motorkossi, Nurste küla. 1300 m pikkune motokrossirada.
- **Emmaste madalseiklusrada**, Nõmmemänni, Emmaste küla. Emmaste keskuse männikus, poe ja rahvamaja vahelisel alal, ootab Sind Emmaste madalseikluspark!

Kõrgessaare:

- **Kõrgessaare Vaba Aja Keskuse jalgpalliväljak**, Mänguväljaku, Kõrgessaare alevik. Jalgpalli muruväljakul mõõtmemetega 45 x 20m on võimalik sportida ja jalgpalli mängida.
- **Kõrgessaare Vaba Aja Keskuse korvpalliväljak**, Tööstuse tee 16a, Kõrgessaare alevik. Tule mängi korvpalli või harrasta muid sportlikke tegevusi!
- **Lauka Põhikooli staadion ja palliväljakud**, Käina tee 27, Lauka küla. Avatud on staadion (300m ringrada, kaugushüppekast, kuulitõuke- ja odaviskepaigad), võimlemisväljak, multifunktsionaalne võrk- ja korvpalliväljak.
- **Randmäe Sportland discgolfi park**, OÜ Randmäe RAUDMÄE, Mangu küla. 18 korviga ning 1833m pikk rada. Lisainfo: <https://www.discgolfirajad.ee/park/randmae-sportland-discgolfigipark/>
- **Pihla discgolfi park**, 18 korviline park Pihla Turismitalus. Lisainfo: <https://www.discgolfirajad.ee/park/pihla-discgolfigipark/>
- **Kõrgessaare välijõusaal**, Kõrgessaare keskuse südames asuvas välijõusaalis on võimalik treenida kõiki lihasgruppe.

Käina:

- **Käina Kooli kergejõustiku- ja jalgpallistaadion, välikorvpalliplats**, Hiiu mnt 4, Käina alevik. Võimalik on kasutada kergejõustiku- ja jalgpallistaadioni, välikorvpalliplatsi.
- **Käina Kooli hoovis**, Hiiu mnt 4, asub jõulinnak ja laste mänguala
- **Käina Spordikeskuse spordiväljakul**, Mäe tn 4, on võimalik kasutada tänavakorvpalliväljakut.

Kärldla:

- **Hausma jõulinnak**, Hausma tee 2. Saab kasutada erinevaid trenaažööre: tasakaalupoom, kõhulihaste treeningvahend, rööbaspuud, treeningseade kätekõverdusteks, rippredel, 3-ne lõuatõmbekang, venitussein, elliptiline trenaažöör, kõndimisraam, jalgade venitusseade.
- **Mängude Maja jalgpalliväljak**, Nuutri tn 21. Võimalik mängida jalgpalli, võimelda, joosta jpm. NB! Treeningsoovi korral broneeri endale sobiv aeg Hiiumaa Spordikooli kodulehel <https://www.hiiumaaspordikool.ee/uudised/kunstmuruplatsi-ajabroneeringud>. Kehtib ausa mängu põhimõte. Ei ole lubatud valida kahte aega samal päeval ega olemasolevate nimede muutmine.
- **Mängude Maja korvpalliväljak**, Nuutri tn 21. Asfaltkattega korvpalliväljak. Korvilauad on küll amortiseerunud, kuid niipea kui ilm lubab, siis nii lauad kui konstruktsioonid vahetatakse uute vastu välja. Seni on soovitatav kasutada parkla poolset korvi.
- **Kärldla staadion**, Põllu tn 18. Võimalik on joosta ja võimelda. NB! Enne veel kui staadioni murule sportima saab minna, ootame ära igakevadise hoolduse.
- **Kärldla madalseikluspark**, Kärldla rannas, kohvik Rannapaargu läheduses metsatukas asuv madalseikluspark pakub aastaringelt meeleolukat tegevust nii suurtele kui väikestele.

Pühalepa:

- **Kärldla-Paluküla kergliiklustee**, 2,1 km pikkune valgustatud kergliiklustee Kärldla linna piirilt kuni Paluküla Terviseradade parklani, ootab kõndijaid ja jooksjaid.
- **Palade discgolfi park**, Staadioni, Palade küla. Radade pikkus kokku 1361 m, korvide arv 18.
- **Palade jalgpalliväljak**, Staadioni, Palade küla. Avatud sportimiseks!
- **Palade koolistaadion**, asub Palade spordihoone taga. Saab hüpata kaugust, avatud on 60m jooksurada ning võimalik on mängida korvpalli. Viimast küll poole platsi ulatuses, sest üks korv on katki, kuid see läheb kevadel vahetusse.
- **Pühalepa discgolfi park**, Suusamäe, Hausma küla.
- **Paluküla terviserada**, Suusamäe, Hausma küla. Jookse, kõnni, suusata! Kunstlumel saab veel jõudsalt suusatada, seega – kasutage terviseks! Värskeim suusaraja info: <https://terviserajad.ee/rajad/kardla-palukula-palade-terviserada/>
- **Suuremõisa spordiväljak**, Lossipargi, Suuremõisa küla. Võimalik mängida jalgpalli, võimelda ning harrastada kergejõustikku. PS! Jalgpalliväljak on hetkel vee all, aga kui ilmad soosivad, on varsti kuiv ja muru ootab!
- **Suuremõisa jõulinnak**, Lossi tee 2, Suuremõisa küla. 7 erinevat treeningseadet. Lisaks asub õuel ka slackbatuut!
- **Pühalepa madalseikluspark**, Paladel asuv Pühalepa madalseiklusrada pakub lõbusat ajaviidet ja kerget treeningut nii väiksele kui ka suurele!

HIIUMAA SOTSIAALKESKUS

Kõrgessaare päevakeskuses

- 15. aprillil alates kl 10 jalatalla punktmassaaž – refleksoloogia. Eelnev registreerimine Maiu kaudu tel 5348 6941. Refleksoloogia ehk tsooniteraapia on turvaline viis toetada ja tasakaalustada keha. Jalatalla masseerimisega leitakse ja leevendatakse kehas olevaid pingeid ning antakse jõud kehal end ise tervendama asuda. Refleksoloogia sobib igas vanuses ja erinevate probleemidega inimestele.
- 19. aprillil alates kl 8.30 pediküüriteenus. Eelnev registreerimine Heli tel 5333 9472.
- 20. aprillil alates kl 8 juuksur. Eelnev registreerimine Sirje Vaku tel 463 1297, 5666 2317.
- Kolmapäeviti ja reedeti kl 10–14 on võimalus tervise saunas käia, kehtib tunnihind 5 eurot. Leiliruum mahutab kuni kolm inimest. Eraldi saunaruum meestele ja naistele. Sauna kasutamiseks enne kindlasti kokku leppida Arturi tel 505 5732.
- Kõrgessaare päevakeskuses saab pesta pesu ja käia duši all, enne leppida kokku Inna tel 504 2292.

TEATED

Sotsiaaltoetuste taotlemine

- Suuremõisa ja Viskoosas aprillis sotsiaaltoetspetsialisti vastuvõttu ei toimu. Vajaduse korral saab pöörduda sotsiaaltoetusete ja -teenuste taotlemiseks telefoni või e-kirja vahendusel:
- Urme Soonvald tel 463 6844, 521 0997, urme.soonvald@hiiumaa.ee,
- Pille Näksi tel 5855 3736, pille.naksi@hiiumaa.ee.

Transporditeenus

- Kärdla piirkonnas inva-bussi tellimine kohalikeks sõitudeks ja mandrisõidud rehabilitatsiooni- või meditsiinasutusse eakatele ja puudega inimestele.
- Info: Pille Alevi, pille.alevi@hiiumaa.ee, tel 505 5746 või 463 6094.

Kärdla sadama saun

- Saun suletud 11. aprillini, hilisem info vastavalt Eesti valitsuse korraldusele. Info: Pille Alevi, tel 505 5746.

Uuendused turismiinfo jagamises

Arenduskeskus ja valavalitsus on otsustanud pakkuda alates selle aasta turismi kõrghooaja algusest turismiinfoteenust külastusobjektidel üle Hiiumaa ja ühtlasi sulgeda turismiinfokeskus Kärdlas. Muudatus on seotud üleriigiliste muudatustega.

„Külastajad teevad reisiplaane ette ja hangevad järjest enam infot digikanalitest ning turismiinfokeskuste külastajate hulk väheneb kõikides sihtkohtades

aasta-aastalt – need on põhjused, miks EAS on muutnud tellimust ja ostab sihtkohtadest turismiinfoteenuse ase-

mel andmehaldusteenust,” selgitas Hiiumaa arenduskeskuse juht Liis Rimmel.

Et aga turismiinfo oleks ka pärast muudatusi kättesaadav seal, kus klient liigub, loob arenduskeskus algavaks turismi kõrghooajaks uut turismiinfo meeskonda, kes tegutseb külastusobjektidel üle Hiiumaa. Teenuse viimiseks üle

Hiiumaa sulgeb arenduskeskus ka turismiinfokeskuse, mille ruumid asuvad Kärdla keskvaljakul Pritsumajas.

Esita kandidaate Regionaalmaasika auhinnale!

Rahandusministeerium kutsub 19. aprillini esitama kandidaate iga-aastasele regionaalauhindade konkursile.

Auhinnale saab esitada isikuid, organisatsioone ja ettevõtteid, kes on 2020. aastal silma paistnud regionaalarengut toetava ettevõtmise või teoga. Näiteks on edendatud piirkonna majandust töökohade loomise või piirkonna-

spetsiifiliste toodete ja teenuste pakkumisega.

Samuti on oodatud teod ja algatused, mis on muul moel märkimisväärselt aidanud kaasa piirkonna arengule või piirkonna eripära säilimisele ja tutvustamisele. Auhinna-konkursile oodatakse kõiki väljapaistvaid tegevusi, millel on olnud suur mõju regionaalarengu tähtsustamisele.

Kandidaatide esitamise taotlusvorm on leitav rahandusministeeriumi kodulehelt. Auhiinad antakse üle suve alguses toimuvall tseremoonial.

Hiidlastest on varem auhinna pälvinud Margit Kääramees ja Orjaku külaselts (2020), Arno Kuusk ja MTÜ Hiiumaa Kino (2019), MTÜ Kärdla Kohvikutepäev ning Ly Kaups ja Ere Naat (2016).

Abitaja – nõustamis- ja suhtlemisteenus eakatele ja erivajadustega inimestele

Telefonipõhine nõustamis- ja suhtlemisteenus eakatele ja erivajadustega inimestele ehk Abitaja viib kokku abivajajad ja vabatahtlikud abistajad, et pakkuda ennast üksi tundvatele inimestele võimalust regulaarselt suhelda.

Abitaja leiab abivajajatele vabatahtliku, kellega iga nädal vestelda ning temast saab abivajajale n-ö telefonisõber. Kõned on konfidentsiaalsed ja tasuta. Kõigi vabatahtlike tausta kontrollitakse.

Teenusega liitumiseks tuleb täita registreerimisanket veebis www.abitaja.ee/abivajaja ning võtame abivajaja peagi ühendust, või he-

listada esmaspäevast reedeni kell 9–17 telefonil 6500 650.

Igapäevastes küsimustes on võimalik helistada tööpäeviti Abitaja nõustajatele numbril 6500 650. Tegemist on laiapõhjalise nõustamis- ja infoteenusega, mille käigus pakutakse helistajatele abi erinevates elukorraldust puudutavates küsimustes, esmane sotsiaalne ja ühiskondlik nõustamine jm. Keerulisemate küsimuste ja probleemide korral aitab Abitaja leida vajalikud kontaktid, nt suunab kõne edasi konkreetsele nõuandeliinile, jagab vajalikke kontakte.

Abitaja teenus käivitub Euroopa Liidu sotsiaalfondi (ESF)

projekti „Erivajadustega inimestele telefonipõhise nõustamis- ja suhtlemisteenuse väljaarendamine”, projekti number 2014–2020.2.02.19-0274 raames. Projekti viivad ellu Eesti puuetega inimeste koda, Tallinna sotsiaal- ja tervishoiuamet, Hiiumaa vald ja Surts Koolitus OÜ.

Kaheksakuu jooksul on Abitaja poole pöördunud 557 inimest. Üle 100 abivajaja üksildust oleme leevendanud regulaarsete sõbrakõnedega. Abivajaja ja vabatahtlike vahel on peetud 1106 kõnet, pikim kõne on kestnud 104 minutit. Kõige staažikam paar on omavahel vestelnud lausa 29 korda.

Detailplaneeringud

Hiiumaa vallavolikogu 18. veebruari 2021 otsusega nr 238 „Pikaranna detailplaneeringu kehtestamine“ kehtestati detailplaneering Öngu külas asuval Pikaranna katastriüksusel (17501:001:0178).

Planeeringuala suurus on u 13 ha ehk hõlmab kogu kinnistut. Detailplaneeringu eesmärgid olid sihtotstarbe muutmise – 5% ärimaa (majutusehitiste maa), 95% maatulundusmaa; hoonestusala ja ehitusõiguse määramine majutus- ja teenindushoone ning sellega seotud abihoonete tarbeks, infrastruktuuri määratlemine, üldplaneeringu muutmise – üldplaneeringujärgse ehituskeeluvööndi vähendamine. Otsusega ei algatatud keskkonnamõju strateegilist hindamist. Lisauuringuid ei olnud vaja teha.

Hiiumaa vallavalitsuse 10. märtsi 2021 korraldusega nr 141 otsustati algatada Hausma külas Lennuki (63901:001:0193, üldpind

4,22 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) kinnistu detailplaneering, mille eesmärk on jagada Lennuki kinnistu kuni neljaks elamukrundiks, kruntidele ehitusõiguse ja hoonestusala määramine elamu ja abihoonete rajamiseks.

Algatamisel teadaoleva info põhjal lisauuringute tegemise vajadus puudub. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Pühalepa valla keskosa üldplaneeringuga. Detailplaneeringu koostamise korraldaja on Pühalepa osavalla valitsus (Tempa küla, Hiiumaa vald 92348) ja kehtestaja on Hiiumaa vallavalitsus (Keskvaljak 5a, Kärdla 92413). Korraldusega saab tutvuda tööajal Tempa külas Pühalepa osavalla valitsuses ja Hiiumaa valla veebilehel.

Hiiumaa vallavolikogu 18. märtsi 2021 otsusega nr 245 võeti vastu Hiiumaa valla Kõlunõmme küla Tikka-Villemi ja Tikka-Mati kinnistu detailplaneering: DAGOpen OÜ töö

nr 18-08. Planeeringuala suurus on u 7,8 ha.

Detailplaneeringuga tehakse ettepanek muuta osaliselt Pühalepa vallavolikogu 16. detsembril 2003 määrusega nr 37 kehtestatud Pühalepa valla Suursadama-Kärdla piirkonna üldplaneeringut, muutes osaliselt metsamajandusmaa elamumaaks ja muutes osaliselt ranna ehituskeeluvööndi piiri.

Planeeringuga moodustatakse Tikka-Villemi katastriüksusest (63901:001:0107) ja Tikka-Mati katastriüksusest (63901:001:0109) kokku viis elamukrunti suurusega 1,1–1,29 ha ja u 1,49 ha suurune maatulundusmaa. Kavandatavate elamukrundidele määratakse ehitusõigus ja hoonestusala elamu ja kuni kahe abihooone rajamiseks.

Detailplaneeringu avalik väljapanek on 9. aprillist 10. maini tööpäevadel tööajal Pühalepa osavalla valitsuses ja Hiiumaa valla veebilehel.

VAIMSE TERVISE HOIDMISEST

Püsime terved! Füüsiliselt tervena püsimiseks peame hoolitsema ka oma vaimse tervise eest.

Kontaktandmed abi saamiseks

Hiiumaa valla lastekaitsetöötajad aitavad selgitada, kust saada abi ning vajaduse korral toetust: Mari-Liis Leivalt 5308 1343, mari-liis.leivalt@hiiumaa.ee, Carol Aleksejev 5395 9537, carol.aleksejev@hiiumaa.ee.

- Lasteabi telefon 116 111 on ööpäevaringne tasuta teenus, et teatada abivajavast lapsest või küsida nõu lastega seotud teemadel. E-post info@lasteabi.ee, veebivestlus kodulehelt www.lasteabi.ee („Küsi abi” või „Alusta vestlust”); lasteabi äpp, otsisõna „lasteabi”.

- Kadunud laste telefon 116 000 on üle-eestiline tasuta ööpäevaringne nõuandetelefon, millele helistades on võimalik teada anda kadunud lapsest või saada nõustamist, kui laps on kadunud. Kadunud laste telefonile helistades saavad tuge ja vajaduse korral kriisinõustamist ning juhiseid olukorras käitumiseks nii täiskasvanud, kelle lapsed on kadunud, kui ka lapsed ja noored, kes on eksinud, kodunt teatamata lahkunud või kes plaanivad seda teha.

Telefonile 116 000 helistajal on võimalik jääda anonüümseks, kui see ei ohusta lapse elu ja tervist. Nõustatakse eesti, vene ja inglise keeles, pöördumised salvestatakse.

- Ohvriabi kriisitelefon 116 006 annab kiiret abi inimestele, kes on langenud süüteo, hooletuse või halva kohtlemise ohvriks või on kogenud füüsilist, vaimset, majanduslikku või seksuaalset vägivalda. Teenus on helistajale tasuta ning abi on tagatud ööpäev läbi. Ohvriabi kriisitelefonile helistaja võib soovi korral jääda anonüümseks. Abi osutatakse eesti, vene ja inglise keeles.

Soovi korral saab abi küsida ka kirjutades. Veebilehel www.palunabi.ee on võimalik alustada vestlust ohvriabi töötajaga.

Ohvriabi töötaja Hiiumaal on Kirsti Pihlamägi, kellele saab ka otse helistada tel 5866 9626 kl 9–18.

- Vägivallast loobumise tugiliin 660 6077 on meestele ja naistele, kes soovivad loobuda vägivaldast oma suhtes ja muuta oma käitumist turvalisemaks. Numbrile oodatakse helistama ka lähedasi, kes soovivad vägivaldast loobujat toetada. Tugiliinil hakkab kõnesid vastu võtma Tõnis Palgi, kes on aastaid toetanud sõltuvus- ja vägivalda probleemidega inimesi.

MTÜ Läänemaa Naiste Tugikeskus 504 2300, 5197 7170 hiiumaanaistetugi@gmail.com.

- Üleriigiline hingehoiutelefon 116 123 pakub emotsionaalset tuge kõigile soovijatele ööpäev läbi ja tasuta. Helistada võivad kõik inimesed, et saada tuge haigustest, õnnetustest või elusituatsioonist põhjustatud psüühilise kriisi leevendamiseks ja turvatunde loomiseks. Tugiliini kõnedele vastavad erialase hariduse ja töökogemusega hingehoidjad. Telefonilt saab abi eesti, vajaduse korral ka vene ja inglise keeles.

Hiiumaa hingehoidja ja perenõustaja on Triin Simson, kellele võib helistada telefonil 5621 2357 iga päev, välja arvatud 24. detsembril.

- Läänemaa naiste tugikeskuse Hiiumaa abitelefon 5197 7170 pakub ööpäevaringset abi lähisuhtevägivalla teemadel: vägivalda kogenud naistele esmast kriisinõustamist, psühholoogilist ja juriidilist nõustamist, abi suhtlemisel ametiasutustega, politseiga, kohtuga jne ning vajaduse korral turvalist majutust.

- Helista 112, kui vajad kiiret abi – kui sinu või kellegi teise elu, tervis, vara või keskkond on ohus või on alust arvata, et midagi ohtlikku on juhtumas. Terviseurede kohta saab nõu küsida perearsti nõuandetelefonil 1220.

- Riigiinfo telefonilt 1247 saab usaldusväärset infot riigiasutusi või koroonaviirusega seotud riiklikke korraldusi puudutavates küsimustes.

- Haridustöötajate tugiliini eesmärk on pakkuda haridustöötajatele hõlpsalt kättesaadavat võimalust rääkida kvalifitseeritud psühholoogiga muuval, anonüümsest ja tasuta. Tugiliin on avatud tööpäeviti kell 12–20 telefoninumbril 735 0750.

NÄITUSED

Nelja Nurga galerii

- 1. aprillil avatakse galeriis tekstiilikunstnik Lylian Meisteri personaalnäitus „Aarete saar”. Näitus on füüsiline, kuid avamine toimub virtuaalselt. Näitus jääb avatuks 30. aprillini.
- Nelja Nurga galerii jälgib aprillis Eesti valitsuse antud juhendeid ning on avatud vaid ettetellimisel ja personaalvisiitideks. Kui piirangud lõdvenevad, läheme üle tavapärasele graafikule: avatud reedeti ja laupäeviti kl 11–15.
- Galerii müügiolos on nähtaval ja saadaval ka Hiiu- maa loojate tööd ja looming.
- Lisainfo: Helle-Mare Kõmmus 529 9429, Kaja Hiis- Rinne 510 9255, Kalli Sein 529 6580, kalli@sein.ee. www.facebook.com/neljanurga.

Kärdla kultuurikeskuses

- 2. märtsist 28. aprillini näitusesaalis Nestor Ljutjuki „Poeetiline Punane Raamat. Illustratsioonide valmi- mise protsess”.
- 1. märtsist sammassaalis Kärdla riigimaja arhitek- tuurivõistluse näitus.
- Praegu ei saa näitusi vaatama tulla, jälgige võima- likku piirangute leevendamise infot aprillis.

Hiiumaa muuseumid

- Pikk maja ja Kassari muuseumimaja suletud kuni 11. aprillini.
- Muuseum kutsub üles tutvuma veebinäitusega aadressil www.muuseum.hiiumaa.ee ja külastama muuseumi e-poodi aadressil www.hiiumaamuuseum.ee/muusepood.

Pikas majas

- „Suvehidlane Alo Hoidre – pidev kunstiipiiride nihutaja”. Näitusel saab näha kunstnik Alo Hoidre (1916–1993) õlimaale, graafikat ja segatehnikas töid. Lisaks näiteid raamatuillustratsioonidest.

Kassari muuseumimajas

- Näitus „Elu saarel. Tuli, vesi, õhk, maa” heidab pil- gu hiidlaste elu argipäeva nähtustele ja sündmus- tele ning olulistele pöördpunktidele saare ajaloos läbi nelja ürglemendi: tuli, vesi, õhk, maa.
- Kõigile teadmishimulistele suurtele ja väikestele on avatud „4 elemendi õmbluskoda”, kus saab katsete käigus ise proovida ürgelementide (tuli, vesi, õhk, maa) toimimist erinevates olukordades. Nii saavad külastajad ennast „siduda, lõimida, õmmelda kokku” Hiiumaa kui saarega ja meie püsinäitusega.

Kappide avahoidla

- Varahoidlaks muudetud näituseruumis saab näha toidu- ehk piimakappe, seinakappe, pesu- ja töö- riistakappe, riide- ja puhvetkappe, aga ka kaalukap- pi, lasteaiakappi, kummutit ja krahvi öökappi.
- Muuseumide lahtiolekuajad pärast piirangute lõppu: Pikk maja avatud E–L kl 10–17; Kassari muuseumimaja avatud T–L kl 10–17. Muuseumide lahtiolekuaegadel avatud ka meene- ja raamatupoed. R. Tobiase majamuuseum ja Mikhli talumuuseum avatud ettetellimisel. Lisainfo: 463 2091 või info@hiiumaamuuseum.ee.

ELAMUSKESKUS TUULETORN

- Ekspositsioon, ronimissein ja kohvik Ruudi – on kuni piirangute lõppemiseni ajutiselt suletud, kuid virtuaalkanalites pakume elamusi ikka edasi. Loodame, et kohtume teiega varsti. Püsige terved ja olge hoitud!

Hiiumaa Teataja, Hiiumaa valla väljaanne
Toimetajad: Liina Siniveer, tel 5386 7606, Károlyn Kivistik ja Anu Tammeaar
Kujundus ja küljendus Katri Henga Trükikoda Kroonpress
 Hiiumaa Teataja ilmub kuu viimasel reedel.
 Info ja teated järgmise kuu lehte on oodatud eelneva kuu 15. kuupäevaks: info@hiiumaa.ee

Piirangud 11. märtsist

2+2 reeglil

tuleb järgida igal pool avalikus ruumis liikumisel

Kohustus kanda maski

kehiti avalikes siseruumides, sealhulgas ühistranspordis ning teeninduskohtades

Distsantsõppele

peavad jääma ka 1.–4. klassi õpilased

Poed ja kaubandusettevõtted

peavad olema suletud, lubatud luugimüük, drive-in ning müük väljaladel

Esmavajalikud kauplused

avatuks jäävad toidukauplused, apteegid, abivahendeid ja meditsiiniseadmeid müüvad kauplused, telekommunikatsiooni- ettevõtete esindused, prillipoed, lemmikloomapoed, tanklad

Toitlustusettevõtted

peavad olema suletud, lubatud toidu kaasamüük

Teenindusettevõtted

ruumitaitumuse nõue 25% ning järgida tuleb kõiki koroonaviiruse leviku tõrje reegleid

Huviharidus, huvitegevus, täiendkoolitus, täiendõpe, noorsootöö, sportimine, treenimine

on siseruumides keelatud. Lubatud välitingimustes 2+2 reeglil arvestades

Käina kandi kaugliine asendavad maakonnaliinid

Reedest, 19. märtsist on kaugliinid 704 Tallinn–Käina–Õngu (reedeti kl 16.55) ja 870 Nurste–Käina–Tallinn (pühapäevi- ti kl 15.50) ajutiselt peatatud. Hiiumaa- sisene liiklus on neil suundadel asen- datud maakonnaliinidega. Mandrile minekuks tuleb istuda Kärdla kiirbus- si, mille sõiduplaanis muudatusi ei ole.

Go Bus teeb otsuseid kaugliinide aju- tise sulgemise või avamise kohta lähtu- valt reisinõudlusest.

Reisi toimumist saab kontrollida internetist <https://kaugliinid.pilet.ee/>. Täpsemat infot võib küsida iga päev kell 7–21 Go Busi Hiiumaa infonumb- rilt 517 8592.

Piletimüük Rohuküla–Heltermaa liinil avatud kuni 3. oktoobrini

Oma parvlaevareisid saab aegsasti pla- neerida: TS Laevad avas piletimüügi Ro- huküla–Heltermaa ja Virtsu–Kuivastu liinil kuni 3. oktoobrini 2021.

Sujuva reisi tagamiseks soovitame osta e-pileti, mis võimaldab järjekorras seismata sõita sadama ootealale ning tagab eeljärjekorras pääsu laevale.

Lepingulistel klientidel on eelmüügist võimalik osta pileteid ka hulgi ehk ka- sutada seeriapileti võimalust.

Vaadake sõidugraafikuid, tutvuge võimalustega ning soetage e-pilet ko- dulehelt www.praamid.ee.

Küsimuste korral on abiks klienditugi telefonil 618 1310 või info@praamid.ee.

Pildil parvlaev Tiitu päästerõngas. Foto: Margus Ansu

Hiiumaa vallavalitsus võtab teenistusse süsteemihalduse taustaga

IT-spetsialisti

Peamised ülesanded:

- Windowsi ja Linuxi serverite haldus,
- arvutivõrguhaldus,
- VOIP teenuste tagamine.

Pakume muuhulgas osalist kaugtöö võimalust ja 35 kalendripäeva puhkust.

Kandideerimistähtaeg: 31. märts

Lisainfo: vald.hiiumaa.ee
mart.saar@hiiumaa.ee

Hiiumaa vallavalitsus võtab teenistusse

lastekaitse spetsialisti

Töö eesmärgiks on lapse seadusega tagatud õiguste kaitse ja lapse heaolu kindlustamine lapsevanemate toetamise ning lapse kasvukeskkonna mõjutamise kaudu.

Pakume muuhulgas toetavat meeskonda, erialaseid täiendkoolitusi, tööalast nõustamist ja 35 kalendripäeva puhkust.

Kandideerimistähtaeg: 5. aprill

Lisainfo: vald.hiiumaa.ee
kairi.loppe@hiiumaa.ee

Hiiumaa vallavalitsus võtab teenistusse

juristi

Peamised ülesanded:

- Hiiumaa valla ametiasutuste ja hallatavate asutuste teenistujate juriidiline teenindamine ja
- Hiiumaa vallavolikogu tehniline teenindamine.

Pakume muuhulgas osalist kaugtöö võimalust ja 35 kalendripäeva puhkust.

Kandideerimistähtaeg: 31. märts

Lisainfo: vald.hiiumaa.ee
annika.grauberg@hiiumaa.ee

SÜNDMUSED

- 3.–4. aprillil matkamäng lastele ja noor- tele vanuses 7–18 eluaastat. Nooremad osalejad matkavad ühe päeva jooksul väiksel rajal ja läbivad tegevuspunkte. Suuremad ja vanemad matkavad pikemal rajal, läbivad tegevuspunkte, õõbivad telgis ning lõpetavad teise päeva lõuna paiku. Osalemine vähemalt neljaliikmelis- te tiimidena.
- R, 16. aprillil Kristjan Randalu ja Vaiko Eplik Käina huvi- ja kultuurikeskuses.
- N, 22. aprillil kl 18 Kõrgessaare piirkonna laste lauluvõistlus Kõrgessaare vaba aja keskuses.
- L, 24. aprillil jürapäeva karikaturniir korv- pallis Kõrgessaare vaba aja keskuses.
- P, 25. aprillil kl 12 jürapäeva kevadmatk Kõrgessaares.
- N, 29. aprillil kl 17 algavad Hiiumaa orien- teerumisneljapäevakud. Info: www.hok.ee.